

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет

Факультет	Технології вина та туристичного бізнесу
Кафедра	Туристичного бізнесу та рекреації
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Міжнародний туризм

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
на тему «Перспективи розвитку медичного туризму та шляхи
впровадження світового досвіду на туристичний ринок України»

Здобувачка
Пономаренко Я.С.
5 курсу групи МТз- 51

Керівник:
д.е.н., професор
Лебедева В.В.

Консультант:
професор каф. ЦТФО
Добрянська Н.А.

Кваліфікаційна робота допускається до захисту
Рішення кафедри від 3 червня 2024 р., протокол № 9__
Завідувачка кафедри ТБтаР _____ Наталія ДОБРЯНСЬКА

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ	
Факультет	Технології вина та туристичного бізнесу
Кафедра	Туристичного бізнесу та рекреації
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Міжнародний туризм

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри ТБтаР

Наталя ДОБРЯНСЬКА

15 вересня 2023 р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Пономаренко Яні Сергіївні

1. Тема роботи: Перспективи розвитку медичного туризму та шляхи впровадження світового досвіду на туристичний ринок України
Затверджена наказом ОНТУ від «5» вересня 2023 р. № 502-03.
2. Термін здачі здобувачкою закінченої роботи «1» червня 2024 р.
3. Вихідні дані роботи: освітні матеріали, дослідження та публікації щодо медичного туризму, правові норми, стратегічні плани розвитку туризму та інші офіційні документи на рівнях національних та міжнародних урядів
4. Перелік питань, які потрібно розробити:
РОЗДІЛ 1. Науково - теоретичні основи медичного туризму
РОЗДІЛ 2. Сучасний стан медичного туризму в світі та Україні
РОЗДІЛ 3. Шляхи впровадження світового досвіду на туристичний ринок України
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Презентація до кваліфікаційної роботи (22 слайди)

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи, що стосуються їх

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 3	Наталя ДОБРЯНСЬКА	15.09.2023р	20.05.2024р

7. Дата видачі завдання 15.09.2023р.

Керівник _____ Лебедева В.В.

Завдання прийняла до виконання _____ Пономаренко Я.С.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Отримання теми для кваліфікаційної роботи	05.09.2023	виконано
2.	Затвердження плану кваліфікаційної роботи	15.09.2023	виконано
3.	Надання 1 розділу на перевірку	09.03.2024	виконано
4.	Надання 2 розділу на перевірку	21.04.2024	виконано
5.	Надання 3 розділу на перевірку	05.05.2024	виконано
6.	Формування висновку, списку використаних джерел, додатків	10.05.2024	виконано
7.	Здача закінченої кваліфікаційної роботи	31.05.2024	виконано
8.	Розробка презентації	01.06.2024	виконано

Здобувач-дипломник _____ Пономаренко Я.С.

Керівник роботи _____ Лебедева В.В.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-дипломник _____ Пономаренко Я.С.

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи бакалавра

Робота містить 80 сторінок, 14 таблиць, 15 рисунків, список літератури з 58 найменувань, 3 додатки.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження перспектив розвитку медичного туризму в Україні та розробка рекомендацій щодо впровадження світового досвіду на український туристичний ринок.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити наступні завдання:

1. Проаналізувати теоретичні основи медичного туризму, визначити його сутність, види та значення у глобальному контексті.
2. Вивчити історію розвитку та сучасний стан медичного туризму у світі, зокрема успішні моделі та практики.
3. Дослідити поточний стан медичного туризму в Україні.
4. Визначити основні проблеми та виклики, з якими стикається медичний туризм в Україні.
5. Провести SWOT-аналіз медичного туризму в Україні, визначити сильні та слабкі сторони, можливості та загрози.
6. Оцінити перспективні напрями розвитку медичного туризму в Україні та можливості інтеграції світового досвіду.
7. Запропонувати маркетингові стратегії та заходи для просування медичного туризму в Україні на міжнародній арені.
8. Визначити можливі фінансові та організаційні інструменти підтримки розвитку медичного туризму в Україні.

Виконання цих завдань дозволить розробити обґрунтовані рекомендації для органів державної влади, медичних закладів та інших зацікавлених сторін щодо ефективного розвитку медичного туризму в Україні, що сприятиме економічному зростанню країни та покращенню якості надання медичних послуг.

Рік захисту роботи 2024

ANNOTATION
to the qualification work of a bachelor

The work contains 80 pages, 14 tables, 15 figures, a bibliography of 58 items, 3 appendices.

The purpose of the qualification work is to study the prospects for the development of medical tourism in Ukraine and develop recommendations for the introduction of world experience to the Ukrainian tourism market.

To achieve this goal, the following tasks must be solved:

1. To analyze the theoretical foundations of medical tourism, to determine its essence, types and significance in the global context.
2. To study the history of development and the current state of medical tourism in the world, including successful models and practices.
3. To investigate the current state of medical tourism in Ukraine.
4. Identify the main problems and challenges faced by medical tourism in Ukraine.
5. Conduct a SWOT analysis of medical tourism in Ukraine, identify strengths and weaknesses, opportunities and threats.
6. To assess promising directions for the development of medical tourism in Ukraine and the possibilities of integration of world experience.
7. To propose marketing strategies and measures to promote medical tourism in Ukraine in the international arena.
8. Identify possible financial and organizational tools for supporting the development of medical tourism in Ukraine.

Completion of these tasks will make it possible to develop well-founded recommendations for state authorities, medical institutions and other interested parties regarding the effective development of medical tourism in Ukraine, which will contribute to the economic growth of the country and improve the quality of medical services.

The year of job protection is 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1	
Науково - теоретичні основи медичного туризму	11
1.1 Поняття медичного туризму та історія його розвитку.....	11
1.2 Основні види медичного туризму	17
1.3 Світовий досвід розвитку медичного туризму.....	24
Висновки до 1 розділу.....	30
РОЗДІЛ 2	
Сучасний стан медичного туризму в світі та Україні	32
2.1 Аналіз ринку медичних послуг в світі та Україні	32
2.2 Порівняльна оцінка інфраструктури медичного туризму в Україні та світі	38
2.3 Основні проблеми та виклики медичного туризму в Україні.....	41
Висновки до 2 розділу.....	44
РОЗДІЛ 3	
Шляхи впровадження світового досвіду на туристичний ринок України	47
3.1 Перспективні напрями розвитку медичного туризму	47
3.2 Рекомендації щодо розвитку медичного туризму в Україні на основі впровадження закордонного досвіду.....	51
3.3 Розробка стратегії розвитку медичного туризму та маркетингові заходи для його просування	57
Висновки до 3 розділу.....	76
ВИСНОВКИ.....	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81
ДОДАТКИ.....	88

ВСТУП

Актуальність кваліфікаційної роботи. Розвиток медичного туризму є однією з найбільш перспективних галузей у глобальному туристичному ринку. У сучасному світі, де якість медичних послуг та їх доступність значно варіюються між країнами, медичний туризм стає важливим напрямком для пацієнтів, які шукають висококваліфіковану медичну допомогу за доступною ціною. Цей феномен сприяє не тільки покращенню здоров'я громадян, але й значному економічному зростанню регіонів та країн, що приймають медичних туристів.

Україна має значний потенціал для розвитку медичного туризму завдяки своїм кваліфікованим медичним кадрам, порівняно низьким цінам на медичні послуги та багатій культурній і природній спадщині. Водночас, існує ряд викликів, серед яких - недостатня інфраструктура, низький рівень міжнародного визнання українських медичних закладів та правові бар'єри.

Дослідження перспектив розвитку медичного туризму та впровадження світового досвіду на туристичний ринок України є надзвичайно важливим з огляду на потребу в диверсифікації економіки та залученні іноземних інвестицій. Це дозволить підвищити конкурентоспроможність українських медичних закладів на міжнародній арені, створити нові робочі місця та покращити якість надання медичних послуг.

З урахуванням вищезазначеного, кваліфікаційна робота присвячена аналізу сучасного стану медичного туризму в Україні, вивченню успішного досвіду інших країн та розробці рекомендацій щодо впровадження найкращих світових практик. Це дослідження сприятиме формуванню стратегічних підходів до розвитку медичного туризму в Україні, що в свою чергу, позитивно вплине на економічний розвиток та міжнародний імідж країни.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження перспектив розвитку медичного туризму в Україні та розробка рекомендацій щодо впровадження світового досвіду на український туристичний ринок.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити наступні завдання:

1. Проаналізувати теоретичні основи медичного туризму, визначити його сутність, види та значення у глобальному контексті.
2. Вивчити історію розвитку та сучасний стан медичного туризму у світі, зокрема успішні моделі та практики.
3. Дослідити поточний стан медичного туризму в Україні, оцінити рівень надання медичних послуг, інфраструктуру та інші фактори, що впливають на розвиток цієї галузі.
4. Визначити основні проблеми та виклики, з якими стикається медичний туризм в Україні.
5. Провести SWOT-аналіз медичного туризму в Україні, визначити сильні та слабкі сторони, можливості та загрози.
6. Оцінити перспективні напрями розвитку медичного туризму в Україні та можливості інтеграції світового досвіду.
7. Розробити конкретні рекомендації щодо впровадження міжнародних стандартів, технологій та практик для підвищення конкурентоспроможності українських медичних закладів.
8. Запропонувати маркетингові стратегії та заходи для просування медичного туризму в Україні на міжнародній арені.
9. Визначити можливі фінансові та організаційні інструменти підтримки розвитку медичного туризму в Україні.

Виконання цих завдань дозволить розробити обґрунтовані рекомендації для органів державної влади, медичних закладів та інших зацікавлених сторін щодо ефективного розвитку медичного туризму в Україні, що сприятиме економічному зростанню країни та покращенню якості надання медичних послуг.

Предметом даної кваліфікаційної роботи є перспективи розвитку медичного туризму в Україні та шляхи впровадження світового досвіду у цю галузь.

Для досягнення цілей дослідження в кваліфікаційній роботі використовувалися наступні методи: аналіз літературних джерел, метод порівняння, SWOT-аналіз, статистичний аналіз, метод кейс-стаді.

Новизна отриманих результатів полягає в комплексному аналізі сучасного стану медичного туризму в Україні, аналізі сильних та слабких сторін, можливостей та загроз медичного туризму в Україні, розробці конкретних рекомендацій для органів влади, медичних закладів та інших зацікавлених сторін.

Інформаційна база дослідження включає в себе широкий спектр джерел і даних, які були використані для проведення аналізу та формування висновків та рекомендацій.

Апробація результатів наукового дослідження. Окремі положення наукового дослідження було включено та апробовано на V міжнародному конкурсі студентських науково-дослідних робіт з економіки, який відбувся 24 листопада 2023 року, організований Науково-дослідним Центром «Прогрес» при Комратському державному університеті, Республіка Молдова. Наукова робота зайняла III місце (Додаток А).

Практична цінність кваліфікаційної роботи полягає в розробці рекомендацій для вдосконалення медичного туризму в Україні, підвищенні конкурентоспроможності українських медичних закладів, стимулюванні розвитку медичного туризму як складової туристичної індустрії України.

Отже, кваліфікаційна робота має практичне значення для розвитку медичного туризму в Україні та сприятиме покращенню якості життя громадян та економічному зростанню країни.

Отримані результати можуть стати важливим інструментом для органів влади та регуляторних органів, медичних закладів та лікарських установ, туристичних агентств та туроператорів, медичних та туристичних асоціацій, підприємців та інвесторів. Вони можуть використати результати дослідження для оцінки потенціалу медичного туризму в Україні та прийняття рішень щодо інвестування в цю галузь.

Отримані результати кваліфікаційної роботи можуть стати важливим інструментом для різноманітних зацікавлених сторін, спрямованим на розвиток медичного туризму в Україні та його зростання як важливого сегмента туристичної індустрії.

Робота складається з вступу, 3 розділів, висновків. Містить 80 сторінок основного тексту, 15 рисунків, 14 таблиць. Список джерел включає 58 найменувань літератури.

РОЗДІЛ 1

Науково - теоретичні основи медичного туризму

1.1 Поняття медичного туризму та історія його розвитку

Медичний туризм є формою туризму, де основною метою подорожі є отримання медичних послуг або процедур. Основна ідея полягає в тому, щоб люди подорожували за кордон для отримання медичної допомоги, яка може бути більш доступною, високоякісною або економічно вигідною, ніж в їхній власній країні [1].

Сутність медичного туризму полягає в поєднанні медичних послуг з туристичними відпочинковими можливостями. Це не лише спосіб отримання медичної допомоги, але і шанс для пацієнтів провести час в новому оточенні, відвідати цікаві місця, зануритися у культуру та традиції іншої країни. Медичний туризм може включати різноманітні послуги, такі як лікування, хірургічні втручання, стоматологія, косметична хірургія, реабілітація, а також профілактичні медичні огляди та програми здоров'я.

Цей вид туризму здобуває все більшу популярність завдяки поєднанню високоякісних медичних послуг із туристичним відпочинком, а також економічної вигоди для пацієнтів. Для країн, що надають медичні послуги, медичний туризм може бути важливим джерелом доходу та сприяти розвитку медичного сектору та туристичної індустрії.

Науково-теоретичні основи медичного туризму включають в себе широкий спектр концепцій, методів дослідження та теорій, які допомагають розуміти сутність, розвиток та вплив цієї галузі.

Медична географія та медичний туризм - ця галузь досліджує взаємозв'язок між медичними можливостями країн та регіонів та потоками медичних туристів. Вона досліджує фактори, які впливають на вибір місця

медичного лікування, такі як якість медичних послуг, доступність, вартість, культурні та географічні фактори.

Медична соціологія та психологія - ці галузі досліджують мотивації та психологічні аспекти медичного туризму. Вони вивчають, які фактори впливають на рішення пацієнтів шукати медичну допомогу за кордоном, а також які емоційні та психологічні ефекти можуть бути пов'язані з цим видом туризму.

Економіка медичного туризму - ця галузь вивчає економічні аспекти медичного туризму, такі як витрати пацієнтів на медичні послуги, доходи, які отримують медичні установи [2]

Національна наукова спільнота в Україні активно досліджує медичний туризм, хоча ця галузь ще не настільки розвинена, як у деяких інших країнах. Деякі вітчизняні науковці, які працюють у цій області або мають публікації на цю тему, включають:

Олександр Лазарев - кандидат медичних наук, який активно досліджує медичний туризм та медичну допомогу в Україні.

Людмила Сачкова - доктор медичних наук, яка займається медичним туризмом та розвитком медичної інфраструктури.

Олег Чуприна - доктор медичних наук, який спеціалізується на медичному туризмі та медичній інновації.

Тетяна Войтович - кандидат медичних наук, яка вивчає питання медичного туризму та міжнародної медичної практики.

Олена Шульга - кандидат медичних наук, яка проводить дослідження з питань медичного туризму та ефективності медичних послуг у контексті туризму.

Ці вчені вносять свій внесок у розвиток науки про медичний туризм в Україні та активно допомагають розумінню цієї важливої галузі.

Поняття медичного і оздоровчого туризму не ідентичні. На відмінності вказує у своїх дослідженнях Хелен Косбурн (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Зміст оздоровчого та медичного туризму

Оздоровчий туризм		Медичний туризм	
Велнес-туризм		Терапевтичний туризм	
Клієнти	Зацікавлені у здоровому відпочинку та отриманні послуг для загального покращення самопочуття	Хронічно хворі та ті, хто прагне оптимізувати здоров'є	Особи з гострими і хронічними захворюваннями
Потреби	Велнес-промоції	Комплементарна(доповнююча) і альтернативна медицина	Традиційна медицина
Послуги	Релаксація, медитація, масаж, спа-послуги, натуропатія, йога, тай-щі, пілатес, фітнес і коучинг, контроль ваги, стрес-контроль, консультації та навчання, здорове харчування і приготування їжі, перебування в умовах дикої природи, еко-туризм, духовні практики та культурні заходи, косметичні процедури	Альтернативна терапія, гомеопатія, фізіотерапія, рейкі, хіропрактика, акупунктура і рефлексотерапія, лікувальний масаж, водні процедури, остеологія, програми по зниженню ваги, фітнес-консультування, професійна терапія, реабілітація	Хірургія та хірургічна допомога(загальна, ортопедична, нейрохірургія, кардіохірургія, косметична хірургія, трансплантація та інше), стоматологічні процедури, діагностика, пластична хірургія, лікування безпліддя, хіміотерапія і лікування раку, діаліз, стаціонарне лікування, лікарські консультації, лікування та медична допомога
Засоби	Вітаміни, натуральні і рослинні продукти		Медикаменти
Заклади	Спа/Курорти/Велнес-готелі	Клініки	Лікарні
Провайдери	Інструктори, коучі, тренери	Практикуючі альтернативну медицину	Лікарі
	Терапевти	Терапевти і представники суміжних професій, пов'язаних із сферою здоров'я	

Існує велика кількість вчених і дослідників, які активно працюють у галузі медичного туризму на міжнародному рівні. Деякі з них відомі своїми значними внесками у розвиток та дослідження цієї області.

Prof. Maria Giovanna Marino - викладач Лондонського університету та вчений у галузі медичного туризму, автор численних публікацій та досліджень на цю тему.

Prof. Ian Yeoman - відомий британський експерт у галузі туризму, який також вивчає медичний туризм та його вплив на сучасне суспільство.

Prof. Helmut Wachowiak - німецький науковець, який спеціалізується на медичному туризмі та медичних послугах у міжнародному контексті.

Prof. Maria M. Lawanson - дослідник з Нідерландів, який вивчає економічні та соціальні аспекти медичного туризму.

Prof. Milena Pavlova - провідний науковець з Бельгії, який досліджує питання доступності та якості медичних послуг у контексті міжнародного туризму [3].

Ці вчені є прикладами іноземних дослідників, які вносять вагомий внесок у наукове співтовариство та розвиток медичного туризму.

Історія розвитку медичного туризму має свої корені у стародавні часи, коли люди подорожували в пошуках лікувальних джерел, священних місць або спеціалістів.

Вже в давньогрецьких і давньоримських часах люди подорожували до відомих лікувальних місць, таких як Асклепій у Греції або спа-курорти в римських термах. Вони вірили в цілющу силу води, грязі, термальних джерел та інших природних ресурсів.

У середньовіччі монастирі та священні місця стали популярними місцями лікування та відпочинку. Подорожі до лікувальних санаторіїв та ванн стали частиною культури, а лікарі-мандрівники надавали медичні послуги у різних місцях.

З появою більш розвинутих транспортних засобів, таких як залізниця та пароплав, люди стали більш мобільними і могли подорожувати на лікування

далеко від дому. Спа-курорти в Європі стали популярними серед заможних класів.

З появою авіатранспорту медичний туризм став доступнішим для більш широкого кола людей. Військові лікарні під час світових воєн стали важливими центрами медичного туризму для військовослужбовців та ветеранів.

У сучасний період медичний туризм став глобальною індустрією, що швидко розвивається. Люди подорожують за кордон для отримання якісної медичної допомоги за доступними цінами, а країни активно просувають свої медичні послуги на міжнародному ринку.

Різні країни розвинули свої власні спеціалізовані напрямки медичного туризму. Наприклад, Індія та Таїланд відомі своїми низькими витратами на медичні послуги, в той час як Швейцарія та Німеччина славляться високою якістю та передовими технологіями.

Історія розвитку медичного туризму має свої корені у давні часи, коли люди здійснювали подорожі для отримання лікування та догляду в інших місцях.

Таблиця 1.2

Основні етапи розвитку медичного туризму

Основні етапи	Характеристика
Давні цивілізації	У давніх цивілізаціях, таких як стародавні Греція, Рим та Єгипет, було популярним здійснення подорожей для відвідування термальних джерел, святилищ лікувальних богів та інших місць, де пропонувалися лікувальні процедури та догляд за здоров'ям.
Середньовіччя	У середньовіччі люди подорожували до монастирів та святинь, де надавалися лікувальні послуги, а також допомагали хворим та потребуючим.
Розвиток медичної науки та технологій	У 19-20 століттях розвиток медичної науки та технологій, таких як анестезія, асептика та антибіотики, призвів до збільшення популярності подорожей за кордон для отримання високоякісних медичних послуг.
Популяризація туризму	У 20 столітті зростання інтересу до туризму сприяло розвитку медичного туризму, оскільки люди стали більш мобільними та відкритими до подорожей за кордон для різних цілей, включаючи отримання медичних послуг.
Глобалізація та доступність медичних послуг	З появою інтернету та зростанням глобалізації медичні заклади стали активно просувати свої послуги за межами власних країн, а пацієнти знаходять більше інформації про медичні заклади та програми лікування в інших країнах.

Деякі країни, такі як Індія, Таїланд, Сінгапур, Малайзія та Туреччина, стали активно розвивати медичний туризм як стратегічний сегмент свого туристичного ринку, надаючи високоякісні медичні послуги за доступними цінами.

Загалом, історія розвитку медичного туризму свідчить про постійний ріст популярності цього виду туризму та появу нових можливостей для пацієнтів отримати якісну медичну допомогу за межами своєї країни.

Розвиток медичного туризму в різних країнах відбувався з різною інтенсивністю та швидкістю в залежності від багатьох факторів, таких як медична інфраструктура, культурні та економічні чинники, правова база та рівень технологій.

Таїланд вважається одним з піонерів медичного туризму в Азії. Завдяки високоякісним медичним послугам, досвідченим медичним персоналом та доступними цінами, Таїланд привертає тисячі медичних туристів щорічно. Кращі клініки знаходяться у Бангкоку, Пхукеті та Чангмай.

Індія є однією з найпопулярніших медичних туристичних напрямків, особливо для пацієнтів з Північної Америки, Європи та Південної Азії. Країна славиться високоякісними медичними послугами, кваліфікованими лікарями та доступними цінами на лікування [4].

Сполучені Штати Америки є однією з провідних країн у галузі медичного туризму, зокрема для пацієнтів із країн Латинської Америки та Близького Сходу. Клініки в США славляться передовими технологіями та високою якістю медичної допомоги, але вартість лікування може бути значно вищою, ніж у інших країнах.

Німеччина є популярним напрямком для медичного туризму, завдяки своїй передовій медичній інфраструктурі та високоякісній медичній допомозі. Країна славиться своїми спеціалізованими лікарнями та центрами медичної експертизи.

Туреччина стала важливим медичним туристичним напрямком, особливо для пацієнтів з країн Близького Сходу та Європи. Лікарні в крупних

містах, таких як Стамбул та Анталія, пропонують високоякісні медичні послуги за доступними цінами.

Ці країни розвинули свої власні сильні сторони в галузі медичного туризму

1.2 Основні види медичного туризму

Медичний туризм - це вид туризму, в якому люди подорожують до інших країн або регіонів для отримання медичних послуг, таких як медичне лікування, діагностика, реабілітація, стоматологічні процедури або косметична хірургія. Цей вид туризму зазвичай виникає внаслідок поєднання високоякісних медичних послуг з туристичним відпочинком, відвідуванням пам'яток або релаксацією в екзотичних місцях.

Медичний туризм також може бути вигідним для пацієнтів, оскільки вони можуть отримати доступ до спеціалізованої медичної допомоги за більш доступними цінами або з коротшими часовими затратами.

Медичний туризм - це сфера галузі туризму, яка передбачає подорожі осіб за межі своєї країни чи регіону для отримання медичних послуг, включаючи медичне обстеження, діагностику, лікування, реабілітацію та інші медичні процедури. Цей вид туризму часто включає в себе планування та організацію подорожей, а також проживання та підтримку пацієнтів під час їх перебування в іншій країні. Медичний туризм може бути здійснюваний з метою отримання високоякісних медичних послуг, зниження вартості лікування, отримання доступу до спеціалізованих медичних процедур або заради зручності та комфорту під час відновлення здоров'я [5].

Розглянемо основні види медичного туризму, які представлено в таблиці 1.3.

Основні види медичного туризму

Види	Загальна характеристика
Медичне лікування та хірургія	Це найбільш поширений вид медичного туризму, який включає в себе медичні процедури, лікування та хірургічні втручання, які проводяться в іноземних медичних закладах. Це може бути лікування серйозних захворювань, таких як онкологія, серцево-судинні захворювання, а також рутинні операції, стоматологія та косметична хірургія.
Стоматологічний туризм	Включає в себе подорожі за кордон для отримання стоматологічних послуг, таких як лікування карієсу, встановлення зубних протезів, ортодонтичні процедури тощо. Це може бути вигідним варіантом для пацієнтів, оскільки вартість стоматологічних послуг може бути значно нижчою за кордоном.
Косметична хірургія	Включає в себе різноманітні процедури для поліпшення зовнішності, такі як пластична хірургія обличчя та тіла, ліпосакція, відновлення волосся та інші естетичні процедури. Медичний туризм у цій сфері популярний через більш доступні ціни та високу якість послуг у деяких країнах.
Медична реабілітація	Після лікування або хірургічних втручань, пацієнти можуть шукати програми реабілітації для відновлення здоров'я та фізичної форми. Це може включати фізіотерапію, оздоровчі процедури, програми відновлення після травм та інші види реабілітаційної допомоги.
Медичний туризм для відпочинку та профілактики	Деякі люди обирають медичний туризм як спосіб комбінувати лікування з відпочинком та профілактичними програмами здоров'я, такими як спа-процедури, йога, медитація та інші види відновлювальних та підтримуючих процедур.

Ці різновиди медичного туризму можуть задовольняти різноманітні потреби пацієнтів та сприяти покращенню їхнього здоров'я та благополуччя.

Медичне лікування та хірургія є одним з найбільш поширених видів медичного туризму. Вони охоплюють широкий спектр медичних послуг та процедур, які можуть бути надані у медичних закладах за кордоном.

Медичне лікування за кордоном може включати в себе діагностику та лікування різноманітних хвороб, таких як онкологічні захворювання, серцево-судинні захворювання, неврологічні захворювання, захворювання органів травлення та інші.

Медичне лікування та хірургія за кордоном можуть включати проведення різних хірургічних втручань, включаючи пластичну хірургію, нейрохірургію, ортопедичну хірургію, хірургічне лікування раку та інші види хірургічних процедур.

Деякі країни, такі як Індія, Туреччина та Ізраїль, відомі своїми програмами трансплантації органів, які можуть бути доступні для іноземних пацієнтів.

Після хірургічних втручань або лікування пацієнти можуть потребувати програм реабілітації, які включають в себе фізіотерапію, реабілітаційні вправи, масаж та інші методи для відновлення здоров'я та функціональності.

Деякі пацієнти можуть обирати лікування в конкретних спеціалізованих клініках або медичних центрах, які спеціалізуються на певних областях медицини, таких як онкологія, кардіологія, неврологія та інші.

Медичні заклади, що спеціалізуються на медичному туризмі, часто пропонують індивідуальний підхід до кожного пацієнта та високий стандарт обслуговування, що включає в себе комфортні умови перебування, професійний медичний персонал та сучасне обладнання.

Медичне лікування та хірургія за кордоном можуть бути вигідними для пацієнтів, які шукають високоякісні медичні послуги за більш доступними цінами, а також для тих, хто шукає конкретні види медичних послуг або спеціалізовану медичну допомогу, яка може бути недоступна в їхній власній країні [6].

Стоматологічний туризм є видом медичного туризму, де пацієнти подорожують за кордон для отримання стоматологічних послуг і процедур. Основні причини, які спонукають людей до стоматологічного туризму, включають:

1. У багатьох країнах ціни на стоматологічні послуги можуть бути значно нижчими, ніж у батьківщині пацієнта, навіть із врахуванням витрат на подорож та проживання.

2. Деякі країни відомі своєю високою якістю стоматологічних послуг та використанням передових технологій у лікуванні.

3. В деяких країнах черги до стоматологів можуть бути дуже довгими. Відвідуючи іншу країну, пацієнти можуть отримати призначення швидше.

4. Деякі країни можуть пропонувати більший спектр стоматологічних послуг або більш розгалужені спеціалізації.

5. Відвідуючи зарубіжний стоматологічний заклад, пацієнти можуть поєднати свою поїздку з відпочинком або туристичними визначними місцями.

Щоб забезпечити успішну подорож для стоматологічного туризму, пацієнти зазвичай проводять попередній дослідження, включаючи вибір лікаря та клініки, перевірку рейтингів та відгуків, а також зв'язок зі страховою компанією для покриття витрат.

За останні роки стоматологічний туризм став дуже популярним, особливо серед тих, хто шукає якісні послуги за доступними цінами. Багато країн активно розвивають цей сектор, пропонуючи відмінну якість медичних послуг у поєднанні з туристичними можливостями.

Косметична хірургія, часто відома як пластична хірургія, є галуззю медицини, що займається виправленням дефектів або поліпшенням зовнішнього вигляду пацієнта. Це може включати в себе різноманітні процедури для корекції обличчя, тіла та окремих його частин.

Таблиця 1.4

Найпоширеніші види косметичної хірургії

Види	Опис
Ринопластика (пластика носа)	Ця процедура включає в себе виправлення форми або розміру носа. Лікар може змінити форму кінчика носа, видалити горбинку або змінити кут нахилу.
Мамопластика (пластика грудей)	Мамопластика може включати збільшення (імплантати), зменшення (маммопластика з видаленням жирової тканини або зміненням форми) або підтягнення грудей.
Абдомінопластика	Ця процедура використовується для видалення надлишкової шкіри та жирової тканини з області живота та для відновлення м'язів черевної стінки.
Ліфтинг обличчя та шиї	Ця процедура призначена для зменшення ознак старіння в області обличчя та шиї, включаючи зморшки, вислаблення шкіри та підвищення контуру обличчя.
Ліпосакція	Ця процедура дозволяє видаляти надлишкову жирову тканину з різних ділянок тіла, таких як живіт, стегна, бедра та інші.
Блефаропластика (пластика повік)	Ця процедура використовується для видалення зайвої шкіри, жирової тканини або м'язів з області навколо очей, що допомагає виправити слизьке збільшення повік, "мішки" під очима та інші ознаки старіння.

Косметична хірургія допомагає пацієнтам покращити їхній зовнішній вигляд та підвищити самооцінку. Процедури можуть бути проведені з медичними або косметичними цілями, і вони мають значний вплив на психологічний стан та якість життя пацієнтів.

Медична реабілітація - це комплексний підхід до відновлення фізичного, психічного та соціального функціонування людини після травми, хвороби або хірургічного втручання. Цей процес спрямований на поліпшення якості життя пацієнта та повернення його до максимально можливого рівня незалежності і самостійності.

Фізична реабілітація включає в себе фізичні вправи, терапію рухом та масаж для відновлення сили, гнучкості та координації рухів. Це особливо важливо для пацієнтів після операцій або травм, а також для тих, хто має фізичні обмеження.

Ортопедична реабілітація спрямована на відновлення функцій опорно-рухового апарату після травм, операцій або захворювань. Включає в себе використання ортезів, протезів, а також спеціальних вправ для відновлення функцій кінцівок.

Неврологічна реабілітація зосереджена на відновленні функцій нервової системи після церебрального ураження, інсульту або нейрологічних захворювань. Включає в себе реабілітаційні вправи для покращення моторики, координації та когнітивних функцій [7].

Психологічна підтримка та консультування важлива складова медичної реабілітації, оскільки пацієнти часто стикаються зі стресом, депресією та тривогою під час відновлення. Психологи та консультанти надають підтримку, сприяють адаптації та допомагають управляти емоціями.

Соціальна реабілітація включає в себе відновлення соціальних навичок та відновлення взаємодії з оточуючими людьми. Це може включати підтримку в знаходженні роботи, відновленні соціальних зв'язків та інших аспектів повсякденного життя.

Медична реабілітація зазвичай проводиться у спеціалізованих медичних центрах або реабілітаційних закладах під наглядом кваліфікованого медичного персоналу, який розробляє індивідуалізовані програми для кожного пацієнта з урахуванням його потреб та можливостей.

Медична реабілітація - це комплексний підхід до відновлення фізичного, психічного та соціального функціонування людини після травми, захворювання або хірургічного втручання. Цей процес спрямований на поліпшення якості життя пацієнта та повернення його до максимально можливого рівня незалежності та самостійності.

Основні складові медичної реабілітації включають:

1. Фізична терапія і вправи - це включає в себе розробку індивідуалізованих програм вправ для відновлення сили, гнучкості, координації та рухливості. Фізичні терапевти працюють з пацієнтами, щоб допомогти їм відновити функціональність після травм або операцій.

2. Окупаційна терапія - ця форма терапії спрямована на відновлення здатності пацієнтів до самостійного виконання щоденних життєвих навичок, таких як годування себе, одягання та гігієна.

3. Реабілітаційна медицина - це включає в себе надання медичної допомоги та лікування для полегшення болю, запобігання ускладнень та покращення фізичного стану пацієнта.

4. Психологічна та соціальна підтримка важлива складова реабілітації, яка надає пацієнтам психологічну підтримку, допомагає впоратися з емоційними труднощами та адаптуватися до нового життя після травми або хвороби.

5. Професійна реабілітація забезпечує підтримку та навчання пацієнтам для повернення до роботи або навчання після травми чи захворювання.

6. Комунікаційна та мовна реабілітація допомагає відновити або покращити мовлення та комунікаційні навички пацієнтів, які можуть бути пошкоджені внаслідок травм або захворювань [8].

Медична реабілітація проводиться під керівництвом кваліфікованого медичного персоналу та може включати в себе різноманітні методи та техніки відновлення. Головною метою є підвищення якості життя пацієнта та покращення його здатності до самостійного функціонування у повсякденному житті.

Медичний туризм для відпочинку та профілактики, часто відомий як медичний туризм за кордон, є формою подорожей, коли люди подорожують за межі своєї країни, щоб отримати медичну допомогу, профілактичні процедури або реабілітацію, а також для відпочинку та відновлення здоров'я.

Багато країн пропонують програми для відпочинку та профілактики, які включають в себе медичні огляди, діагностику, консультації лікарів та профілактичні процедури, такі як детоксикація, масажі, йога, фітнес та інші.

Багато країн відомі своїми спа-та курортами, де пацієнти можуть отримати різноманітні процедури для відновлення здоров'я, включаючи масажі, грязелікування, гідротерапію, ароматерапію та інші.

Деякі люди обирають медичний туризм для відпочинку та профілактики, щоб пройти повний медичний огляд або діагностику для виявлення потенційних проблем зі здоров'ям та їх попередження.

Багато медичних туристичних агентств пропонують індивідуально підібрані програми для відпочинку та профілактики, які враховують потреби та бажання кожного пацієнта. Ці програми можуть включати в себе різноманітні медичні, фітнес- та відпочинкові активності [9].

Багато країн розвинули медичні курорти та готелі з лікувальними послугами, які пропонують відпочинок та профілактичні процедури у поєднанні з комфортним проживанням та високоякісним обслуговуванням.

Медичний туризм для відпочинку та профілактики може бути відмінним способом підтримання здоров'я та відновлення енергії, дозволяючи людям насолоджуватися відпочинком та одночасно отримувати медичну підтримку та профілактичну допомогу.

1.3 Світовий досвід розвитку медичного туризму

Світовий досвід розвитку медичного туризму показує постійний зріст цієї галузі через останні десятиліття.

Завдяки поліпшенню технологій, зростанню конкуренції та збільшенню доступності медичних послуг, люди з усього світу тепер можуть легко отримати якісне лікування та процедури в будь-якій країні.

Постійний розвиток медичних технологій, включаючи нові методи діагностики, лікування та хірургічні техніки, привертає до медичного туризму пацієнтів, які шукають передові медичні рішення.

Багато країн інвестують в розвиток своєї медичної інфраструктури, будуючи сучасні медичні центри та лікарні, що відповідають найвищим стандартам якості та безпеки.

Країни активно просувають свої медичні послуги на міжнародному ринку, використовуючи різноманітні маркетингові стратегії, веб-ресурси та медичні туристичні агентства для привертання пацієнтів.

У багатьох країнах медичний туризм стає доступнішим завдяки зниженню вартості медичних послуг порівняно з країнами походження пацієнтів.

Багато медичних туристичних дестинацій пропонують не лише медичні послуги, але і різноманітні відпочинкові та культурні програми для пацієнтів та їх супутників [10].

Загалом, світовий досвід розвитку медичного туризму свідчить про постійний зріст і розширення цієї галузі, що відкриває нові можливості як для пацієнтів, так і для медичних установ та країн-хостів.

Світовий досвід розвитку медичного туризму можна охарактеризувати як процес постійного зростання та розширення цієї галузі, що стає все більш важливим для багатьох країн і пацієнтів у всьому світі.

Медичний туризм став привабливим варіантом для багатьох пацієнтів, які шукають доступні та якісні медичні послуги за межами своєї країни. Це особливо актуально для тих, хто шукає високоякісну, але більш доступну медичну допомогу.

Таблиця 1.5

Країни, які відомі розвинутим медичним туризмом

Країна	Характеристика медичного туризму
Індія	Відома своїми доступними цінами та високоякісними медичними послугами в галузі кардіології, ортопедії, онкології та пластичної хірургії.
Таїланд	Популярна завдяки високому рівню медичних послуг, особливо в галузі косметичної хірургії, стоматології та ортопедії.
Сінгапур	Має одну з найбільш розвинених систем охорони здоров'я в світі, відомий висококласними медичними послугами в галузі кардіології, онкології та нейрохірургії.
Мексика	Пропонує широкий спектр медичних послуг за доступними цінами, особливо популярна для стоматологічних процедур і бариатричної хірургії.
Туреччина	Відома своїми високоякісними медичними послугами в галузі косметичної хірургії, ортопедії, трансплантації органів та стоматології.
Південна Корея	Популярна завдяки своїм передовим технологіям у галузі косметичної хірургії, дерматології та онкології.
Малайзія	Має розвинену інфраструктуру медичного туризму з послугами у сфері кардіології, онкології та ортопедії.
Угорщина	Відома своїми послугами у сфері стоматології та пластичної хірургії, приваблюючи пацієнтів з Європи завдяки доступним цінам та високій якості.
Коста-Рика	Пропонує високоякісні медичні послуги, особливо в галузі стоматології, косметичної хірургії та ортопедії.
Дубай (ОАЕ)	Відома своїми сучасними медичними установами та висококваліфікованим медичним персоналом, особливо в галузі ортопедії, кардіології та косметичної хірургії.

Ці країни приваблюють пацієнтів не тільки високоякісними медичними послугами, але й можливістю поєднати лікування з приємним відпочинком та туристичними принадами.

Країни з високорозвиненою медичною інфраструктурою активно інвестують у розширення та модернізацію своїх лікарень, клінік та медичних центрів, щоб привабити більше медичних туристів.

Завдяки розвитку транспортної інфраструктури та зростанню доступності медичних послуг, пацієнти можуть швидко та легко подорожувати до будь-якої точки світу для отримання медичної допомоги.

Крім традиційних медичних послуг, багато медичних туристичних destinations також пропонують додаткові послуги відпочинку, релаксації та туризму, що робить ці напрямки більш привабливими для пацієнтів.

Зростання конкуренції між країнами-постачальниками медичних послуг спонукає їх до впровадження нових технологій, методів лікування та інноваційних підходів до медичного туризму.

Забезпечення високого рівня медичної безпеки та якості стає пріоритетом для країн-господарів медичного туризму, оскільки це залежить від їх репутації та привабливості для іноземних пацієнтів.

Загалом, світовий досвід розвитку медичного туризму свідчить про постійний зріст і розвиток цієї галузі, що відкриває нові можливості для пацієнтів та медичних установ у всьому світі.

Декілька країн відомі своїм передовим рівнем медичного лікування та хірургічних послуг, що залучають медичних туристів з усього світу [11].

Сполучені Штати відомі високим рівнем медичної науки та технологій. Вони мають багато високоякісних медичних закладів, що спеціалізуються на різних видів хірургії та лікуванні.

Німеччина славиться своєю передовою медичною технологією, високою якістю медичного навчання та інноваціями у галузі хірургії. Медичні заклади в Німеччині відомі своєю ефективністю та результативністю.

Ізраїль має високорозвинутий сектор медичних технологій та інновацій. Тут працюють досвідчені медичні фахівці, які використовують передові методи лікування та діагностики.

Індія відома своїм доступним медичним лікуванням та хірургічними послугами, які пропонуються за значно менші кошти порівняно з розвинутими країнами. Тут також є багато високоякісних медичних закладів з висококваліфікованим медичним персоналом.

Таїланд відомий своїм медичним туризмом, зокрема в області стоматології, косметичної хірургії та реабілітації. Тут пропонується високоякісне лікування за вигідними цінами, а також широкий спектр послуг.

Ці країни мають добре розвинену медичну інфраструктуру, високий рівень медичного навчання та передові технології, які привертають медичних туристів з усього світу.

Декілька країн відомі своїм передовим рівнем стоматологічної медицини та послугами стоматологічного туризму.

Угорщина вважається однією з передових країн у Європі у сфері стоматології. Вона відома своєю високою якістю стоматологічних послуг та використанням передових технологій у лікуванні.

Польща також відома своєю високоякісною стоматологічною медициною та вигідними цінами на послуги стоматологічного лікування. Тут працюють кваліфіковані стоматологи із сучасним обладнанням.

Таїланд відомий своєю великою кількістю стоматологічних клінік, які спеціалізуються на медичному туризмі. Висока якість послуг, досвідчений медичний персонал та вигідні ціни роблять Таїланд популярним напрямком для стоматологічного туризму.

Мексика відома своєю доступністю стоматологічних послуг та привабливими цінами для медичного туризму. Багато стоматологічних клінік у Мексиці мають високу якість обладнання та надають широкий спектр послуг.

Останнім часом Україна стає все більш популярним напрямком для стоматологічного туризму. Країна відома своїми досвідченими стоматологами, сучасними клініками та доступними цінами на послуги стоматологічного лікування.

Ці країни приваблюють стоматологічних туристів завдяки своїй високоякісній медичній допомозі, доступним цінам та чудовому рівню обслуговування.

Косметична хірургія, або пластична хірургія, є одним з видів медичного туризму, який використовується для поліпшення зовнішності або виправлення дефектів тіла.

США мають велику кількість високоякісних косметичних хірургів та клінік, які спеціалізуються на різних видів пластичної хірургії, від ринопластики та видалення зморшок до встановлення імплантатів грудей та ліпосакції.

Південна Корея є лідером у галузі косметичної хірургії, зокрема в області операцій на обличчі та корекції форми очей. Косметичні клініки в Кореї відомі своєю передовою технологією та технікою.

Бразилія є популярним напрямком для косметичної хірургії, зокрема для операцій на тілі, таких як абдомінопластика та введення імплантатів грудей. Бразильські хірурги відомі своєю експертизою в області естетичної хірургії.

Туреччина також стала популярним місцем для косметичної хірургії, завдяки своїм досвідченим хірургам та конкурентоспроможним цінам на послуги.

Таїланд приваблює багато пацієнтів з усього світу для косметичної хірургії, особливо для виправлення форми обличчя, ринопластики та ліпосакції [12].

Ці країни пропонують високоякісні медичні послуги, які часто коштують значно менше, ніж у багатьох розвинених країнах, що робить їх популярними місцями для косметичної хірургії у межах медичного туризму.

Кілька країн відомі своїм передовим рівнем медичної реабілітації та реабілітаційних послуг.

Сполучені Штати відомі великою кількістю спеціалізованих реабілітаційних закладів, де пропонуються різноманітні програми реабілітації для пацієнтів з різними видами травм та захворювань.

Німеччина славиться високим рівнем медичних послуг, включаючи і реабілітаційні програми. Тут працюють досвідчені спеціалісти, а реабілітаційні центри оснащені передовим обладнанням.

Швейцарія відома своєю високоякісною медичною системою, включаючи реабілітаційні заклади. Тут пропонуються індивідуальні та комплексні програми реабілітації з використанням передових методів та технологій.

Ізраїль відомий своїми передовими медичними технологіями, і це стосується також сфери реабілітації. Тут працюють досвідчені фахівці, які використовують інноваційні методи для відновлення функцій та якості життя пацієнтів.

Канада відома своєю високою якістю медичної допомоги та реабілітаційних програм. Тут пропонуються різноманітні послуги реабілітації для пацієнтів з різними видами потреб.

Ці країни мають добре розвинену медичну інфраструктуру, висококваліфікований медичний персонал та доступ до передових методів реабілітації, що робить їх популярними напрямками для пацієнтів, які шукають високоякісну медичну допомогу та реабілітаційні послуги.

Кілька країн відомі своєю розвинутою інфраструктурою для медичного туризму для відпочинку та профілактики [13].

Таїланд є однією з провідних країн у сфері медичного туризму. Тут можна знайти розкішні спа-курорти, де пропонуються різноманітні процедури для відновлення здоров'я, а також медичні огляди та діагностика.

Індія відома своїми доступними медичними послугами та великим вибором аюрведичних та йога-курортів. Тут пацієнти можуть отримати якісне лікування та відпочинок за доступними цінами.

Швейцарія відома своїми лікувальними санаторіями та курортами, які спеціалізуються на відновленні здоров'я та профілактиці. Тут можна отримати високоякісні медичні послуги в поєднанні з красивими пейзажами та відпочинком.

Ізраїль відомий своєю передовою медичною технологією та якісними медичними послугами. Тут пацієнти можуть отримати високоякісну медичну

допомогу, а також скористатися відпочинковими програмами на червоному морі.

Коста-Рика стала популярним напрямком для медичного туризму для відпочинку та профілактики. Тут можна знайти спа-курорти, які пропонують різноманітні процедури для відновлення здоров'я та відпочинку в теплій екзотичній атмосфері.

Ці країни відомі своєю високоякісною медичною інфраструктурою, широким спектром медичних та відпочинкових послуг, а також красивими природними ландшафтами, що робить їх привабливими для пацієнтів, які шукають відпочинок та профілактичні програми.

Висновки до 1 розділу

Науково-теоретичні основи медичного туризму включають у себе комплексне дослідження з різних галузей, таких як медицина, туризм, економіка, маркетинг, соціологія та право. Вони дозволяють розуміти сутність та особливості медичного туризму, а також визначати його вплив на суспільство та економіку.

Поняття медичного туризму та історія його розвитку вказують на те, що медичний туризм має свої корені в давні часи, коли люди шукали лікування та відновлення в різних культурних та природних місцях. З часом цей явище еволюціонувало та стало складовою частиною міжнародного туризму, а його історія відображає процес розвитку та змін у підходах до лікування та відпочинку.

Основні види медичного туризму включають медичне лікування та хірургію, стоматологічний туризм, косметичну хірургію, медичну реабілітацію, а також медичний туризм для відпочинку та профілактики.

Кожен з цих видів медичного туризму має свої особливості та вимагає спеціалізованої медичної та туристичної інфраструктури.

Світовий досвід розвитку медичного туризму свідчить про те, що ця галузь стала значущим сегментом світового туристичного ринку. Різні країни розвинули свої власні стратегії та спеціалізації у медичному туризмі, пропонуючи різноманітні медичні послуги відповідно до своїх унікальних можливостей та ресурсів.

Таким чином, науково-теоретичні основи медичного туризму визначаються як комплексне дослідження, що охоплює різні аспекти, такі як концептуальні підходи, історичний контекст, різноманітність видів та світовий досвід розвитку цієї галузі.

РОЗДІЛ 2

Сучасний стан медичного туризму в світі та Україні

2.1 Аналіз ринку медичних послуг у світі та Україні

Аналіз ринку медичних послуг у світі включає огляд різних аспектів, які визначають його розвиток та характеристики.

Ринок медичних послуг у світі охоплює широкий спектр медичних процедур та послуг, від загальної медицини до високотехнологічних медичних втручань, таких як трансплантація органів, косметична хірургія, лікування раку та інші.

Медичний туризм широко поширений у світі та представлений у багатьох країнах, включаючи Індію, Таїланд, Сінгапур, Туреччину, Малайзію, Польщу, Ізраїль, Швейцарію, Німеччину, США та багато інших.

Ціни на медичні послуги в різних країнах можуть значно відрізнятись. Деякі країни, такі як Індія та Таїланд, відомі своєю низькою вартістю медичних процедур, тоді як інші, такі як Швейцарія та США, можуть мати високі ціни, але й вищу якість послуг.

Країни, що активно розвивають медичний туризм, залучають мільйони медичних туристів щорічно. Наприклад, Індія та Таїланд приймають значну кількість іноземних пацієнтів для різних медичних процедур [15].

Успішні країни у сфері медичного туризму вкладають значні зусилля у розвиток медичної інфраструктури, включаючи сучасні медичні заклади, висококваліфікованих лікарів та персонал, а також комфортні умови для міжнародних пацієнтів.

Успішні країни також активно використовують маркетингові стратегії для просування своїх медичних послуг у міжнародному масштабі. Це включає

в себе рекламу, участь у міжнародних виставках, створення спеціалізованих медичних туристичних пакетів тощо.

Ринок медичних послуг у світі є динамічним та швидкозмінним, і він продовжує розвиватися, привертаючи мільйони медичних туристів щороку.

Найчастіше з метою отримання українських медичних послуг пацієнти приїжджають з країн: Франція, Англія, Італія, а також Німеччина, США, Ізраїль (рис.2.1).

Рис. 2.1 Структура медичного туризму в Україні

Аналіз ринку медичних послуг в Україні включає в себе оцінку різноманітних аспектів, таких як медична інфраструктура, спеціалізації послуг, цінова конкурентоспроможність, якість обслуговування та інші фактори.

Україна має розвинену медичну інфраструктуру, яка включає в себе лікарні, клініки, санаторії, реабілітаційні центри та інші заклади. Великий медичний ресурс знаходиться в столиці, Києві, а також у таких містах як Львів, Харків, Одеса та Дніпро.

Україна відома своєю експертизою у різних медичних галузях, включаючи косметичну хірургію, стоматологію, кардіологію, офтальмологію, неврологію та інші. Кожна область має свої відомі клініки та спеціалізовані медичні центри [16].

Вартість медичних послуг в Україні зазвичай нижча, ніж у більш розвинених країнах Європи та Північної Америки. Це робить Україну привабливим напрямком для медичного туризму, особливо для тих, хто шукає якісні послуги за доступними цінами.

Багато медичних закладів в Україні володіють сучасним обладнанням та висококваліфікованим медичним персоналом. Проте існують також проблеми з якістю обслуговування та відсутністю стандартизації послуг у деяких закладах.

Багато медичних закладів в Україні активно працюють над розвитком своїх маркетингових стратегій та просуванням своїх послуг на міжнародному ринку. Це включає в себе участь у міжнародних виставках, рекламні кампанії та співпрацю з агентствами медичного туризму.

Загалом, ринок медичних послуг в Україні має значний потенціал для подальшого розвитку та залучення міжнародних клієнтів. Проте для досягнення успіху необхідно продовжувати працювати над підвищенням якості обслуговування, розвитком маркетингових стратегій та підтримкою сприятливого інвестиційного клімату.

Таблиця 2.1

Медичні заклади в Україні, які відомі своїми послугами у сфері медичного туризму

Медичні заклади	Характеристика
Інститут серця ім. М. М. Амосова (Київ)	спеціалізується на лікуванні серцево-судинних захворювань та проводить високотехнологічні операції.
Лікарня ім. І. О. Мечникова (Дніпро)	визнана своєю експертизою у сфері онкологічного лікування та хірургії.
Національний інститут раку ім. В. П. Григоренка (Київ)	спеціалізується на діагностиці та лікуванні онкологічних захворювань.
Міжнародний медичний центр "Борис" (Львів)	пропонує широкий спектр послуг у сфері лікування та діагностики, включаючи кардіологію, гінекологію, травматологію та інші.
Міжнародний медичний центр "ArtVita" (Київ)	спеціалізується на репродуктивній медицині та вирішенні проблем безпліддя.
Лікарня "Бонсекор" (Київ)	відома своєю високотехнологічною медичною базою та широким спектром послуг, включаючи нейрохірургію, кардіохірургію, пластичну хірургію та інші.

Ці заклади відомі своєю високою якістю медичних послуг та досвідом у роботі з іноземними пацієнтами. Перш ніж обрати медичний заклад для своєї подорожі, рекомендується зв'язатися з ними безпосередньо та дізнатися деталі щодо послуг, вартості та доступності.

Одеса відома своїми медичними закладами, які надають високоякісні медичні послуги для іноземних пацієнтів.

У 2016 році в м. Одеса вже обговорювали питання розвитку і просування медичного туризму, зокрема на прес-конференції, де було виявлено сильні та слабкі сторони міста. У цей час Одеською асоціацією туризму було створено Довідник з медичного туризму в Одесі. Довідник поділений на три розділи: оздоровлення, діагностика і лікування.

До розділу діагностики увійшли такі центри: Діагностичний центр «АСС Медікал», Діагностичний центр «Центр доктора Чернишова», Медико-діагностичний центр «Клуб «Здоров'я», Діагностичний центр «Ісма-інвест», Діагностичний центр «Імаго-діагностика», Лікувально-діагностичний центр «Меделіт», Діагностичний центр «Вітамед», Міська лікарня №11, Багатопрофільна діагностична лабораторія «Diamed», Діагностична лабораторія «Онтіс-лаб», Медичний центр «Андромед», Централізована імуновірусологічна лабораторія з діагностикою СНІДу, Діагностична лабораторія «Артмедіуз», Медична лабораторія «Synevo».

До розділу лікування увійшли такі багатопрофільні медичні центри: Медичний будинок «Odrex», Медичний центр «Нео МЕД», Медична компанія «Into-Sana», Клініка Святої Катерини, Медичний центр «Oxford Medical», Медичний центр «Спас», Медичний центр «МАКСІМЕД», Медичний центр «Відродження життя», Медичний центр для дітей «Надія, добро і добробут», Медичний центр «Арніка», Медичний центр «Yanko Medical», Медичний центр «НоуХауМед», Медичний центр лікарів Очаківських, Медичний центр «ОН Клінік Одеса».

Акушерство, гінекологія і репродуктивна медицина: Центр реконструктивної та відновної медицини ОНМедУ (Клініка медичного університету), Медичний центр репродуктивного здоров'я «Gameta».

Неврологія і психіатрія: Клініка терапії нервових і душевних розладів, Одеська обласна клінічна психіатрична лікарня №1.

Кінезітерапія: Центр Євмінова, Центр кінезітерапії Артема Семашко.

Стоматологія: PERL-STOM, Клініка сімейної стоматології «Dent House», Клініка «B'uteeth», стоматологічний центр «Кебот-Одеса», клініка регенеративної стоматології і дентальної імплантології «Geneva», Клініка комплексної стоматології «Медиан», Клініка сучасної стоматології «Галс».

Пластична і естетична хірургія: Центр ендоскопічної та лазерної хірургії, Клініка «Dr. Моцарт», Медичний центр пластичної хірургії «Олімпія», Клініка «VIRTUS», клініка косметичної хірургії Ю. В. Коленди.

Нетрадиційна медицина: Центр народної медицини «Знахар», клініка «Прана», магазин здоров'я «NSP», Дельфінарій «Немо».

Таблиця 2.2

Медичні заклади у м. Одеса, які спеціалізуються в наданні послуг для медичного туризму

Медичні заклади	Характеристика
Клініка "Ласкавий день"	спеціалізується на гінекологічних послугах, включаючи вагітність та пологи, а також репродуктивну медицину.
Медичний центр "Едем"	пропонує широкий спектр медичних послуг, включаючи консультативні прийоми, діагностику та лікування різних захворювань.
Клініка "Гіпократ"	відома своєю експертизою у сфері пластичної хірургії, косметології та дерматології.
Медичний центр "Нью Лайф"	спеціалізується на лікуванні травм та реабілітації, а також на фізіотерапії та масажах.
Клініка "Місерікордія"	відома своєю медичною базою та широким спектром послуг у сфері онкології, кардіології та інших напрямках.

Безумовно, однією з ключових складових медичного туризму в м. Одеса є санаторії. У санаторіях Одеси проводиться лікування різноманітних захворювань. Історія санаторно-курортного та реабілітаційного лікування в цьому регіоні є надзвичайно багатю. У місті та області, вздовж всього узбережжя Чорного моря, розташовані найбільш відомі та популярні заклади (рис. 2.2).

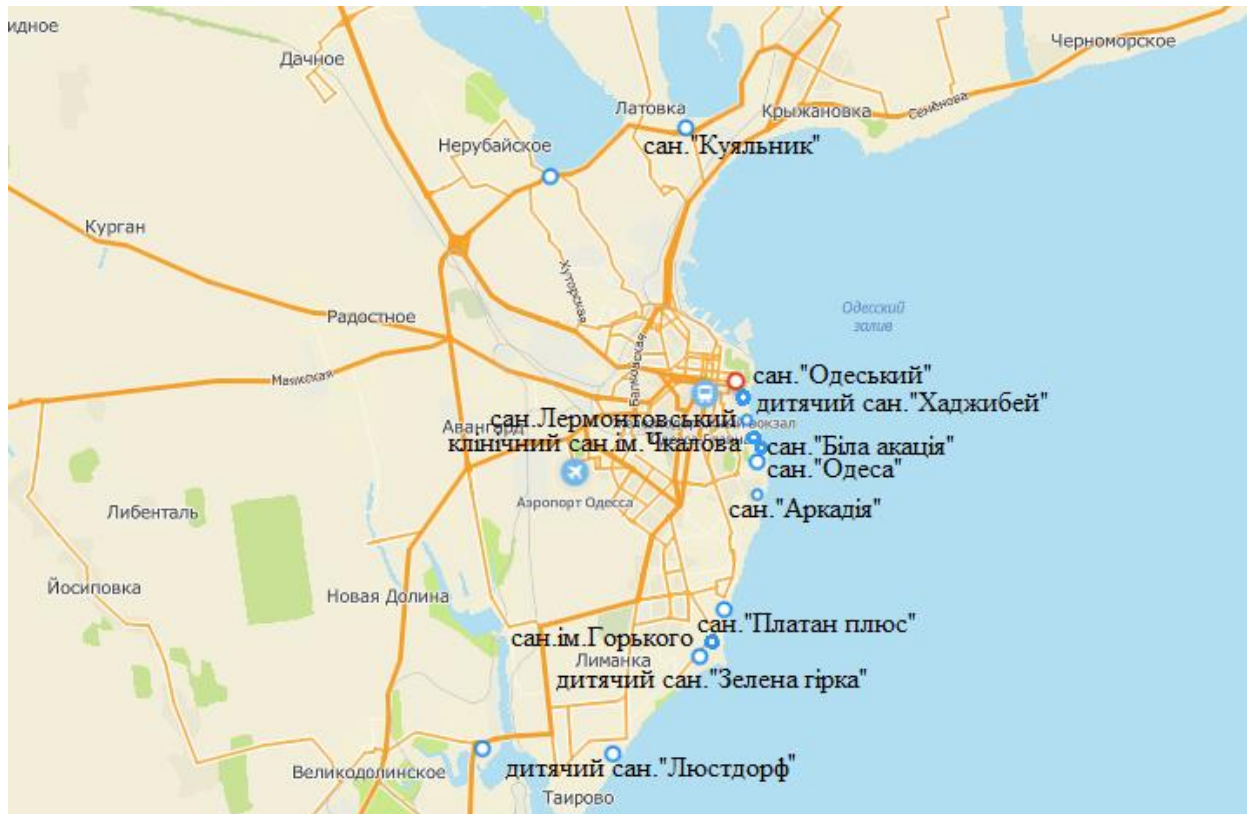

Рис. 2.2. Мапа санаторіїв в м.Одеса

Медичні заклади м. Одеси відомі своєю високою якістю медичних послуг та досвідом у роботі з іноземними пацієнтами. Перш ніж обрати медичний заклад для своєї подорожі, рекомендується зв'язатися з ними безпосередньо та дізнатися деталі щодо послуг, вартості та доступності.

2.2 Порівняльна оцінка інфраструктури медичного туризму в Україні та світі

Оцінка інфраструктури медичного туризму включає аналіз різних аспектів, які впливають на здатність країни або регіону привертати та обслуговувати міжнародних медичних туристів.

Оцінка інфраструктури медичного туризму включає аналіз наявності та якості медичних закладів та клінік. Це означає наявність сучасного обладнання, кваліфікований персонал, високі медичні стандарти та сертифікацію.

Особливу увагу слід приділяти наявності та розвитку спеціалізованих центрів, таких як клініки косметичної хірургії, стоматологічні клініки, центри реабілітації, онкологічні клініки та інші.

Якість медичних послуг включає в себе оцінку якості медичних послуг, професіоналізму медичного персоналу, доступність медичних процедур та процесів, а також рівень клієнтського обслуговування.

Інфраструктура медичного туризму також включає в себе легкість отримання віз та інші адміністративні процеси для міжнародних пацієнтів.

Наявність зручних маршрутів до медичних закладів, а також розвинена транспортна інфраструктура (аеропорти, готелі, громадський транспорт тощо) також є важливими факторами.

Наявність готелів, ресторанів, розважальних закладів та інших туристичних послуг також впливає на привабливість країни для медичного туризму.

Ці аспекти слід ретельно оцінювати для створення сприятливих умов для розвитку медичного туризму та залучення міжнародних медичних туристів.

Порівняння медичного туризму в Україні та світі відображає різницю у рівні розвитку медичної індустрії, медичних стандартів, ціновій доступності та інших факторах [17].

Порівняння медичного туризму в Україні та світі

Фактори	Характеристика медичного туризму
Медична інфраструктура	У більш розвинених країнах, таких як США, Німеччина, Швейцарія та Японія, медична інфраструктура зазвичай є більш розвинутою та передовою. Вони мають сучасне обладнання, висококваліфікований медичний персонал та широкий спектр медичних послуг. У порівнянні з ними, медична інфраструктура в Україні може бути менш розвинутою, але все ще пропонує високоякісні послуги за більш доступними цінами.
Цінова доступність	Україна відома своєю ціною доступністю у порівнянні з більш розвинутими країнами. Медичні послуги в Україні можуть бути значно дешевше, ніж у США, Німеччині або Швейцарії. Це робить Україну привабливим напрямком для тих, хто шукає якісні послуги за доступними цінами.
Якість медичних послуг	Якість медичних послуг в Україні може варіюватися в залежності від конкретного закладу. У більш розвинених країнах, як правило, встановлені вищі медичні стандарти та процедури контролю якості. Однак багато клінік в Україні також володіють сучасним обладнанням та висококваліфікованим персоналом.
Доступність медичного туризму	Україна може бути більш доступною для медичного туризму для тих, хто проживає в східній частині Європи або на Близькому Сході. Вона знаходиться в недалекому відстані від багатьох країн, що полегшує подорожі для медичних туристів.

Отже, хоча Україна може не мати такого самого рівня розвитку медичного туризму, як деякі інші країни, вона все ж пропонує якісні медичні послуги за більш доступними цінами, що може зробити її привабливим напрямком для тих, хто шукає лікування за кордоном.

Оцінка інфраструктури медичного туризму в Україні включає:

1. Україна має багато медичних закладів та клінік, які надають різноманітні медичні послуги. Деякі з них спеціалізуються на конкретних напрямках, таких як косметична хірургія, стоматологія, кардіологія тощо.

2. Деякі медичні заклади в Україні відомі своєю високою якістю медичних послуг та професіоналізмом медичного персоналу. Проте це не стосується всіх клінік, і якість послуг може варіюватися.

3. У порівнянні з багатьма іншими країнами, медичні послуги в Україні можуть бути досить доступними з точки зору вартості. Це може бути

привабливим для іноземних пацієнтів, які шукають якісне лікування за доступною ціною.

4. Деякі медичні заклади мають відповідні ліцензії та сертифікати якості, що свідчить про їхню відповідність медичним стандартам та професіоналізму.

5. Україна також має розвинену туристичну інфраструктуру, яка може бути важливою для іноземних пацієнтів. Це включає в себе готелі, ресторани, транспортні засоби та інші зручності для перебування іноземних гостей.

6. Деякі медичні заклади надають послуги перекладу для іноземних пацієнтів, що може полегшити їхнє спілкування з медичним персоналом. Крім того, культурні аспекти можуть враховуватися для забезпечення комфортного перебування міжнародних пацієнтів [18].

Оцінка інфраструктури медичного туризму в Україні показує певні позитивні аспекти, але також вказує на можливості для подальшого розвитку та вдосконалення, зокрема щодо підвищення якості послуг, реклами та маркетингу, а також розвитку спеціалізованих напрямків медичного туризму.

Оцінка інфраструктури медичного туризму в світі включає різні аспекти, які визначають його розвиток та ефективність:

1. Успішні країни медичного туризму мають розвинуті медичні заклади та клініки з сучасним обладнанням та висококваліфікованим медичним персоналом. Ці заклади можуть спеціалізуватися на різних напрямках, включаючи косметичну хірургію, кардіологію, онкологію та інші.

2. У країнах, що відомі своєю медичною туристичною індустрією, медичні послуги зазвичай відповідають високим міжнародним стандартам якості. Це може включати в себе акредитацію медичних закладів, сертифікацію лікарів та професійну етику.

3. У деяких країнах медичні послуги можуть бути значно дешевше, ніж у інших, при цьому не пожертвуючи якістю. Це може бути важливим фактором для іноземних пацієнтів, які шукають доступне лікування за кордоном.

4. Успішні країни медичного туризму також мають розвинену туристичну інфраструктуру, яка включає готелі, ресторани, транспортні послуги та інші зручності для іноземних пацієнтів та їхніх супровідних осіб.

5. Успішні країни активно використовують маркетингові стратегії для просування своїх медичних послуг у міжнародному масштабі. Це включає в себе рекламу в інтернеті, участь у міжнародних виставках, співпрацю з медичними туристичними агентствами та інші заходи.

6. Успішні країни мають строгу систему ліцензування та сертифікації медичних закладів та лікарів, що гарантує якість медичних послуг та безпеку пацієнтів.

Загалом, інфраструктура медичного туризму в успішних країнах відповідає високим стандартам якості та забезпечує зручне та безпечне перебування для іноземних пацієнтів.

2.3 Основні проблеми та виклики медичного туризму в Україні

Україна має декілька переваг, які сприяють розвитку медичного туризму:

1. Україна відома своїми висококваліфікованими лікарями та медичним персоналом, які надають якісні медичні послуги за доступними цінами.

2. Країна має розвинуту медичну інфраструктуру з сучасним обладнанням та технологіями, що дозволяє здійснювати широкий спектр медичних процедур та операцій.

3. Вартість медичних послуг українських клінік часто нижча, ніж у розвинених країнах, що робить Україну привабливою для іноземних пацієнтів, які шукають якісне лікування за помірними цінами.

4. Україна знаходиться в центрі Європи, що робить її доступною для медичних туристів з різних країн, які шукають медичне обслуговування.

5. Поза медичними послугами, Україна має багату культурну спадщину, історичні пам'ятки та природні красиві місця, які привертають іноземних туристів.

6. Деякі країни мають легкі візові умови для іноземних пацієнтів, що спрощує їхній в'їзд до України для медичного обслуговування.

7. Україна має добре розвинену транспортну інфраструктуру, що сприяє легкому переміщенню медичних туристів по країні.

Ці переваги створюють сприятливі умови для розвитку медичного туризму в Україні та привертання більшої кількості медичних туристів.

Таблиця 2.4

Оцінка потенційних ринків та цільової аудиторії для медичного туризму в Україні

Країни	Оцінка потенційних ринків
Країни з високими витратами на охорону здоров'я	Ринки, де витрати на медичне обслуговування є високими, такі як Сполучені Штати, Канада, країни Західної Європи та країни Перської затоки, можуть бути потенційними ринками для медичного туризму в Україні.
Країни з довгими чергами на обслуговування	У країнах, де існують довгі черги на медичне обслуговування або обмежений доступ до деяких медичних процедур, такі як Велика Британія або Канада, можуть бути зацікавлені в медичному туризмі для отримання швидкого та якісного лікування в Україні.
Країни, де висока якість медичних послуг доступна за вигідними цінами	Україна може бути привабливою для медичного туризму для тих, хто шукає якісне медичне лікування за більш доступними цінами порівняно з іншими країнами.
Країни, де існують висококваліфіковані спеціалісти з конкретною спеціалізацією	Україна може привернути медичних туристів, які шукають конкретні медичні процедури або лікування, яке надають висококваліфіковані спеціалісти з відповідною експертизою.
Країни, де є інтерес до альтернативної медицини та естетичної хірургії	Медичні туристи, які шукають альтернативні методи лікування або естетичні процедури, можуть бути зацікавлені в медичному туризмі в Україні, де такі послуги широко доступні.

Цільова аудиторія для медичного туризму в Україні може включати пацієнтів зі здоровими проблемами, потребами у косметичних процедурах,

пацієнтів, що потребують серйозних медичних операцій та реабілітації, а також тих, хто шукає альтернативні методи лікування.

Медичний туризм в Україні стикається з рядом проблем та викликів, які ускладнюють його розвиток.

Таблиця 2.5

Проблеми розвитку медичного туризму в Україні

Проблеми	Опис
Низький рівень іміджу	Україна має деяку негативну іміджеву стереотипізацію, особливо у зв'язку з політичною нестабільністю та військовим конфліктом. Це може впливати на рішення іноземних пацієнтів про вибір України для медичного туризму.
Нестабільність в сфері здоров'я і медичні реформи	Нестабільність у сфері здоров'я та недостатня фінансування можуть впливати на якість медичних послуг та довіру до системи охорони здоров'я серед іноземних пацієнтів.
Відсутність реєстрації та сертифікації	Не всі медичні заклади в Україні мають необхідні ліцензії та сертифікати якості, що може створювати непевність для іноземних пацієнтів щодо якості медичних послуг.
Мовні бар'єри	Не всі медичні працівники в Україні володіють англійською мовою на необхідному рівні для зручного спілкування з іноземними пацієнтами.
Ліцензування та регулювання	Процес отримання ліцензій та дозволів для надання медичних послуг українським закладам може бути складним та затягнутим у часі, що ускладнює розвиток медичного туризму.
Медична туристична інфраструктура	В Україні відсутній розвинений інфраструктурний базис для зручного перебування іноземних пацієнтів та їх супроводжуючих осіб, такий як готелі біля медичних закладів, транспортні послуги та інші зручності.

Розв'язання цих проблем потребує комплексного підходу з боку уряду, медичної галузі та інших зацікавлених сторін. Залучення іноземних інвестицій, підвищення якості медичних послуг, покращення іміджу країни та вдосконалення інфраструктури можуть сприяти подальшому розвитку медичного туризму в Україні [19].

Основні виклики, з якими стикається медичний туризм в Україні, включають:

1. Україна має недостатньо розвинений імідж як медичний туристичний напрямок порівняно з іншими країнами. Брак ефективної реклами та

маркетингу у міжнародному масштабі ускладнює приваблення іноземних пацієнтів.

2. Політична та економічна нестабільність може вплинути на рішення іноземних пацієнтів щодо вибору України для медичного туризму.

3. Нестабільність в системі охорони здоров'я та недостатнє фінансування можуть вплинути на якість медичних послуг та довіру до системи охорони здоров'я серед іноземних пацієнтів.

4. Не всі медичні заклади в Україні мають необхідні ліцензії та сертифікати якості, що ускладнює визначення якості медичних послуг та створює непевність серед іноземних пацієнтів.

5. Україна змагається за увагу міжнародних медичних туристів з іншими країнами, які вже мають визнаний імідж у цій сфері, такими як Індія, Таїланд, Туреччина та інші.

6. Не всі медичні працівники в Україні володіють англійською мовою на необхідному рівні для зручного спілкування з іноземними пацієнтами. Крім того, культурні різниці можуть створювати труднощі у взаєморозумінні та задоволенні потреб іноземних пацієнтів.

Розв'язання цих проблем вимагає комплексного підходу з боку уряду, медичної галузі та інших зацікавлених сторін. Потрібно здійснювати активну маркетингову кампанію, підвищувати якість медичних послуг, покращувати інфраструктуру та встановлювати ефективні стандарти сертифікації та контролю якості.

Висновки до 2 розділу

Ринок медичних послуг у світі постійно зростає, приваблюючи мільйони медичних туристів щороку. Україна, хоч і володіє потенціалом для розвитку медичного туризму, все ще знаходиться на початкових етапах свого розвитку

в цій сфері. Порівняно з кращими світовими практиками, рівень розвитку медичного туризму в Україні залишається нижчим, але країна поступово наближається до світових стандартів.

Інфраструктура медичного туризму в Україні ще потребує розвитку та вдосконалення порівняно з країнами, що вже здобули світове визнання у цій сфері, такими як Індія, Таїланд, Туреччина, Швейцарія та інші. В Україні присутні певні проблеми, такі як недостатня якість медичних послуг у деяких закладах, нестабільність в системі охорони здоров'я та недостатня реклама та маркетинг медичного туризму.

Основними проблемами медичного туризму в Україні є низький рівень іміджу країни, нестабільність політичної та економічної ситуації, низька якість медичних послуг у деяких закладах, конкуренція з іншими країнами-конкурентами та нестабільність в системі охорони здоров'я.

Останніми роками медичний туризм в Україні демонструє швидкий розвиток за багатьма кількісними та якісними показниками. Практично кожен регіон України може запропонувати ресурси для медичних візитів. Експерти Української асоціації медичного туризму відзначають значний потенціал росту, особливо за умови об'єднання зусиль учасників ринку та держави.

Втім, кількість українців, які обирають діагностику та лікування за кордоном, наразі перевищує показники в'їзного медичного туризму. На практиці медичний туризм в Україні демонструє значні покращення, наприклад, створення медичного кластеру у Львові.

Медичний туризм в м. Одеса є одним з пріоритетних напрямків розвитку. В Одесі багато клінік і санаторіїв, які сприяють просуванню цього напрямку. Очікується, що це приверне великий туристичний потік не лише в курортний сезон. Розвитку цього напрямку в Одесі сприятиме створення кластеру та інформаційного порталу. До розробки залучатимуть медичних експертів, міський Департамент охорони здоров'я та представників медичних клінік.

Безсумнівно, важливою складовою медичного туризму в Одесі є санаторії. Історія санаторно-курортного та реабілітаційного лікування в регіоні є дуже багатою. У місті та області, вздовж усього узбережжя Чорного моря, зосереджені найбільш відомі та популярні заклади. Крім санаторіїв, Одеса може запропонувати лікування і відпочинок у лікувально-оздоровчих комплексах.

Популяризація медичного туризму в Одесі зумовлена розвитком новітніх напрямів в офтальмології, грязелікуванні, кардіології, пластичній хірургії, дієтології, гінекології, стоматології та інших сферах діагностики та лікування захворювань. У місті також розвинені центри реабілітації дітей, що займаються найскладнішими проблемами.

В Одесі існує традиція літнього відпочинку та оздоровлення. Багато років люди приїжджали на санаторно-курортне лікування в літні місяці, і лише зараз місто починає позиціонувати себе як місто цілорічного туризму, яке має що запропонувати в плані розваг і взимку, і навесні, і восени. Зрештою, це повинно допомогти зрівноважити завантаженість санаторіїв та клінік протягом усього року.

Одеса має перспективні можливості та потенціал для розвитку медичного туризму.

Отже, хоча Україна має потенціал для розвитку медичного туризму, для подальшого успішного розвитку цієї галузі необхідно вирішувати ряд проблем та викликів, зосереджуючись на покращенні якості медичних послуг, підвищенні іміджу країни та рекламі медичного туризму як в Україні, так і на міжнародному ринку.

РОЗДІЛ 3

Шляхи впровадження світового досвіду на туристичний ринок України

3.1 Перспективні напрями розвитку медичного туризму

Перспективи розвитку медичного туризму в Україні є значними, і країна має потенціал стати одним з провідних медичних туристичних напрямків у світі.

Україна може розширити свої медичні послуги, включаючи нові спеціалізовані напрямки, такі як стоматологія, косметична хірургія, реабілітація та інші, що приверне більше медичних туристів.

Посилення зусиль у покращенні якості медичних послуг та дотриманні міжнародних стандартів може збільшити довіру іноземних пацієнтів та привернути більше медичних туристів.

Ефективна маркетингова стратегія та просування медичного туризму в Україні може привернути увагу міжнародних пацієнтів та збільшити їхній інтерес до країни.

Встановлення партнерських відносин з міжнародними медичними центрами та туристичними агентствами може допомогти залучити більше медичних туристів та розширити географію їхнього походження.

Інвестиції в розвиток медичної інфраструктури, включаючи будівництво нових клінік, модернізацію існуючих та впровадження сучасних технологій, може підвищити конкурентоспроможність України на медичному туристичному ринку [22].

Забезпечення комфортних умов проживання, зручностей для іноземних пацієнтів, а також послуг перекладачів та консультантів може зробити Україну привабливішою для медичних туристів.

Враховуючи ці перспективи та приймаючи ефективні заходи для їх реалізації, Україна може досягти значного зростання в галузі медичного туризму та зайняти своє гідне місце на світовому ринку.

Впровадження світового досвіду на туристичний ринок України може бути важливим кроком для покращення інфраструктури та розвитку медичного туризму.

Таблиця 3.1

Перспективні напрями розвитку медичного туризму в Україні

Перспективні напрями	Заходи
Маркетинг та реклама	Україна може використовувати успішні маркетингові стратегії, які вже застосовуються в країнах з розвиненим медичним туризмом. Це включає в себе активну промоцію через різноманітні медичні туристичні агентства, виставки та конференції, а також використання Інтернету та соціальних мереж для просування медичних послуг України.
Партнерство з міжнародними клініками та медичними закладами	Українські медичні заклади можуть розвивати партнерські відносини з відомими міжнародними клініками та медичними центрами. Це дозволить обмінюватися досвідом, залучати іноземних експертів та забезпечувати високий рівень медичних послуг.
Підвищення якості медичних послуг	Українські медичні заклади повинні працювати над покращенням якості медичних послуг та дотриманням міжнародних стандартів. Це може включати навчання та сертифікацію медичного персоналу, впровадження сучасного обладнання та технологій, а також створення комфортних умов для пацієнтів.
Розвиток спеціалізованих напрямків медичного туризму	Україна може активно розвивати спеціалізовані напрямки медичного туризму, такі як стоматологічний туризм, косметична хірургія, лікування спортивних травм тощо. Це дозволить країні привертати більше медичних туристів та розширювати свою аудиторію.
Підтримка з боку держави	Уряд України може забезпечити підтримку для розвитку медичного туризму, включаючи податкові пільги для медичних закладів, фінансову підтримку для рекламних кампаній та інвестиції в розвиток медичної інфраструктури.

Ці шляхи можуть сприяти успішному впровадженню світового досвіду на туристичний ринок України та сприяти розвитку медичного туризму.

SWOT-аналіз медичного туризму в Україні допоможе зрозуміти його сильні та слабкі сторони, а також виявити можливості та загрози, з якими він стикається.

Таблиця 3.2

SWOT-аналіз медичного туризму в Україні

Сильні сторони	Слабкі сторони
Україна відома своїми висококваліфікованими лікарями та медичним персоналом. Вартість медичних послуг українських клінік часто нижча, ніж у багатьох інших країнах. Україна має розвинуту медичну інфраструктуру з сучасним обладнанням та технологіями. Зручне географічне розташування у центрі Європи.	Низький рівень свідомості про медичний туризм в Україні та за її межами. Політична нестабільність може вплинути на віру в безпеку та стабільність країни серед іноземних пацієнтів.
Можливості	Загрози
Розширення спектру медичних послуг, таких як стоматологія, косметична хірургія, реабілітація тощо. Використання сучасних маркетингових стратегій для просування медичного туризму в Україні.	Інші країни, такі як Індія, Таїланд, Туреччина, Польща, Чехія, конкурують за медичних туристів. Економічна нестабільність може вплинути на фінансовий стан медичних закладів та якість послуг.

SWOT-аналіз допоможе виявити ключові аспекти, на які необхідно звернути увагу для успішного розвитку медичного туризму в Україні.

Покращення законодавчої бази та нормативно-правового забезпечення є ключовим аспектом для розвитку медичного туризму в Україні. Напрямки, які можуть бути включені до таких покращень:

1. Спрощення процедур отримання віз для медичних туристів шляхом впровадження спеціальних медичних віз або розширення переліку країн, для яких не потрібно отримувати візу.

2. Адаптація медичного законодавства для врахування специфічних потреб медичного туризму, включаючи норми щодо медичного обслуговування і підвищення якості послуг.

3. Встановлення обов'язкової ліцензії та акредитації для медичних закладів, які надають послуги медичного туризму, для забезпечення високої якості та безпеки медичних послуг.

4. Забезпечення прав пацієнтів, включаючи право на інформований вибір, конфіденційність медичної інформації та право на якісне медичне обслуговування.

5. Розроблення системи медичного страхування для медичних туристів, що забезпечить їхню фінансову захищеність у випадку непередбачених обставин або ускладнень.

6. Встановлення податкових пільг та стимулів для медичних закладів та інших учасників медичного туризму для привертання інвестицій та розвитку галузі.

7. Визначення медичної етики та професійних стандартів для медичних працівників, які працюють з медичними туристами, для забезпечення високої якості медичної допомоги.

8. Укладення міжнародних угод та співпраця з іншими країнами для взаємного визнання медичних дипломів та сертифікатів, спільного проведення наукових досліджень та обміну досвідом [23].

Покращення законодавчої бази та нормативно-правового забезпечення допоможе створити сприятливі умови для розвитку медичного туризму в Україні та забезпечить високу якість медичних послуг для медичних туристів.

Перспективні напрями розвитку медичного туризму:

1. Створення спеціалізованих медичних кластерів, де концентруються клініки, медичні центри, готелі та інші послуги, спрямовані на задоволення потреб медичних туристів. Це сприятиме утворенню цілісного медичного середовища, яке забезпечить зручність та ефективність для пацієнтів.

2. Використання технологій телемедицини дозволить здійснювати консультації та діагностику дистанційно, що зробить медичний туризм більш доступним та зручним для пацієнтів з усього світу.

3. Включення нових спеціалізованих напрямків, таких як альтернативна медицина, реабілітація та довгострокова догляд за пацієнтами, розширить асортимент медичних послуг та приверне більше медичних туристів.

4. Розроблення комплексних медичних туристичних пакетів, які включатимуть медичні послуги, проживання, транспорт та розваги, спрямовані на полегшення організації медичної поїздки для пацієнтів.

5. Залучення відомих міжнародних організацій з сертифікації та акредитації медичних закладів допоможе підвищити рівень довіри до українських клінік серед міжнародних пацієнтів.

6. Встановлення партнерських зв'язків між медичними закладами та туристичними агентствами для спільної промоції та продажу медичних туристичних пакетів.

Ці напрями розвитку допоможуть залучити більше медичних туристів та підвищити конкурентоспроможність України як медичного туристичного напрямку.

3.2 Рекомендації щодо розвитку медичного туризму в Україні на основі впровадження закордонного досвіду

Рекомендації щодо розвитку медичного туризму в Україні:

1. Урядова підтримка та створення сприятливого правового середовища для розвитку медичного туризму, включаючи спрощення візового режиму для медичних туристів та створення спеціальних програм медичного туризму.

2. Забезпечення високої якості медичних послуг та впровадження міжнародних стандартів якості для підвищення довіри міжнародних пацієнтів.

3. Розвиток ефективних маркетингових та рекламних кампаній для просування медичного туризму в Україні на міжнародному ринку.

4. Укладання партнерських угод з міжнародними медичними центрами для обміну досвідом та покращення якості медичних послуг.

5. Створення спеціалізованих медичних кластерів, де будуть зосереджені високотехнологічні медичні заклади, готелі, ресторани та інші зручності для медичних туристів.

6. Організація програм навчання та підвищення кваліфікації медичного персоналу, що дозволить підтримувати високий рівень медичних послуг.

7. Інвестування у розвиток медичної інфраструктури, включаючи будівництво нових медичних закладів та модернізацію існуючих.

8. Укладання партнерських угод з туристичними агентствами для просування пакетів медичного туризму та забезпечення зручних умов для медичних туристів.

9. Створення спеціалізованого медичного туристичного центру, який буде надавати інформаційну підтримку, консультації та послуги для медичних туристів.

Ці рекомендації можуть сприяти подальшому розвитку медичного туризму в Україні та зробити його більш конкурентоспроможним на міжнародному ринку.

Медичний туризм в Україні може бути ключовим етапом для його успішного розвитку. Для цього можна розглянути наступні напрями:

1. Українські медичні заклади можуть впроваджувати міжнародні стандарти якості, такі як JCI (Joint Commission International) або ISO (International Organization for Standardization), щоб забезпечити високий рівень медичних послуг та довіру міжнародних пацієнтів.

2. Впровадження телемедицини та інших сучасних інформаційних технологій може полегшити комунікацію між медичними закладами та іноземними пацієнтами, забезпечуючи дистанційні консультації, моніторинг та обмін медичною інформацією.

3. Впровадження електронних медичних записів та систем управління пацієнтами допоможе покращити ефективність та якість медичних послуг, а також спростить взаємодію з іноземними пацієнтами.

4. Співпраця з міжнародними університетами та медичними центрами може сприяти обміну знаннями та досвідом у сфері медицини, що допоможе підвищити кваліфікацію медичного персоналу в Україні.

5. Впровадження прозорих та ефективних систем управління медичними закладами та медичним туризмом допоможе забезпечити високу якість послуг та задоволення потреб міжнародних пацієнтів [25].

Інтеграція міжнародних стандартів та технологій у медичний туризм в Україні сприятиме підвищенню конкурентоспроможності країни на міжнародному ринку, забезпечить більш високий рівень задоволення пацієнтів та сприятиме його стабільному розвитку.

Успішні моделі медичного туризму за кордоном можуть служити важливим джерелом вивчення та використання для розвитку медичного туризму в Україні.

Таблиця 3.3

Успішні моделі медичного туризму за кордоном

Країни	Успішні моделі
Таїланд	Таїланд відомий своїми передовими медичними закладами, які пропонують широкий спектр послуг за доступними цінами. Країна вдало поєднує медичні послуги з туристичними відпочинками, надаючи пацієнтам можливість отримувати якісне лікування та відпочинок на екзотичних курортах.
Індія	Індія відома своєю високою якістю медичних послуг та вигідними цінами. Країна зосереджується на спеціалізованих медичних центрах, які пропонують різноманітні послуги, від кардіології та онкології до трансплантації органів та косметичної хірургії.
США	Сполучені Штати володіють великим досвідом у сфері медичного туризму, зокрема в галузі високотехнологічних медичних послуг, таких як нейрохірургія, кардіохірургія та онкологія. Вони привертають пацієнтів з усього світу завдяки своїм передовим технологіям та високому рівню медичних знань.
Польща	Польща стає все більш популярним напрямком медичного туризму у Європі, завдяки своїй високоякісній медичній освіті та сучасним медичним закладам. Країна пропонує різноманітні медичні послуги за доступними цінами.

Ці моделі можуть послужити прикладами для України у впровадженні успішних практик та стратегій в галузі медичного туризму, а також надихнути на розвиток нових ідей та ініціатив.

Співпраця з міжнародними медичними та туристичними організаціями може бути корисною для розвитку медичного туризму в Україні. Можливі напрямки співпраці:

1. Українські медичні заклади можуть вступити у партнерство з міжнародними медичними асоціаціями, такими як Міжнародна асоціація медичного туризму (IMTA), щоб отримати доступ до ресурсів, знань та досвіду в галузі медичного туризму.

2. Українські медичні заклади та туристичні агентства можуть брати участь у міжнародних конференціях та виставках, присвячених медичному туризму, щоб познайомитися з потенційними партнерами та клієнтами.

3. Співпраця з міжнародними організаціями дозволить українським медичним закладам та туристичним агентствам обмінюватися досвідом та кращими практиками у галузі медичного туризму.

4. Міжнародні медичні та туристичні організації можуть допомогти у лобіюванні інтересів українських медичних закладів та туристичних агентств в урядових структурах, щоб створити сприятливі умови для розвитку медичного туризму.

5. Міжнародні медичні та туристичні організації можуть сприяти маркетингу та просуванню українських медичних послуг серед міжнародних пацієнтів та туристів [26].

Співпраця з міжнародними медичними та туристичними організаціями може стати сильним стимулом для розвитку медичного туризму в Україні, сприяти обміну досвідом та знаннями, а також допомогти залучити нових клієнтів і партнерів з усього світу.

Впровадження закордонного досвіду в розвиток медичного туризму для
України

Напрями	Характеристика
Створення спеціалізованих медичних кластерів	За аналогією з медичними туристичними центрами в інших країнах, Україна може розвивати спеціалізовані медичні кластери, де будуть зосереджені високотехнологічні медичні заклади, готелі, ресторани та інші зручності для медичних туристів.
Підвищення якості та стандартів послуг	Україна може впроваджувати міжнародні стандарти якості та сертифікації для медичних закладів, що допоможе підвищити довіру іноземних пацієнтів та залучити більше медичних туристів.
Розробка медичних туристичних пакетів	Створення комплексних медичних туристичних пакетів, які включають медичні послуги, проживання, транспорт та розваги, спрямовані на полегшення організації медичної поїздки для пацієнтів.
Маркетингові стратегії та реклама	Використання ефективних маркетингових стратегій та рекламних кампаній для просування медичного туризму в Україні на міжнародному ринку.
Партнерство з міжнародними партнерами	Установлення партнерських зв'язків з міжнародними медичними центрами, туристичними агентствами та страховими компаніями для спільної просування та реалізації медичних туристичних пакетів.
Розвиток телемедицини	Використання технологій телемедицини для забезпечення дистанційних консультацій та моніторингу пацієнтів, що може розширити доступність медичного туризму та покращити комунікацію з іноземними пацієнтами.

Ці рекомендації допоможуть Україні впровадити кращий закордонний досвід та розвинути медичний туризм як один з ключових напрямків туризму в країні.

Програми підвищення кваліфікації медичного персоналу є ключовим елементом для забезпечення високого рівня медичних послуг та конкурентоспроможності в галузі медичного туризму.

Організація стажувань та професійних курсів за кордоном в провідних медичних центрах, де медичний персонал може отримати доступ до передових методів діагностики та лікування.

Проведення онлайн-курсів та вебінарів з провідними фахівцями у галузі медицини, що дозволяє медичному персоналу оновлювати свої знання та вміння, не покидаючи місця роботи.

Організація місцевих тренінгів, семінарів та майстер-класів з передовими методами діагностики, лікування та обслуговування пацієнтів.

Участь у сертифікаційних програмах та курсах, що дозволяють медичному персоналу підтвердити свою кваліфікацію та знання у спеціалізованих галузях медицини.

Участь у міжнародних та національних медичних конференціях та симпозиумах, що дозволяє медичному персоналу ділитися досвідом та знаннями з колегами з усього світу.

Організація практичних курсів та тренінгів з клінічної практики та навичок, що допомагає медичному персоналу покращити свої навички та ефективність у роботі з пацієнтами.

Ці програми допомагають медичному персоналу підтримувати високий рівень професійної кваліфікації, оновлювати свої знання та вміння у відповідності з передовими стандартами медичної практики і сприяють підвищенню рівня медичних послуг у країні [30].

Фінансові інструменти підтримки медичного туризму можуть стати ефективними засобами стимулювання розвитку цієї галузі:

1. Уряд може надавати гранти та субсидії медичним закладам для покращення їхньої інфраструктури та обладнання, що сприятиме підвищенню якості медичних послуг та залученню медичних туристів.

2. Встановлення податкових пільг для медичних закладів, які надають послуги медичного туризму, таких як звільнення від податку на прибуток або зменшення податкових ставок.

3. Створення спеціальних кредитних програм для медичних закладів та інших учасників медичного туризму, що дозволить їм фінансувати розширення і розвиток своїх послуг.

4. Розроблення страхових продуктів для медичних туристів, які забезпечать їхню фінансову захищеність у випадку непередбачених обставин або ускладнень.

5. Залучення інвестиційних фондів та приватних інвесторів для фінансування проектів у галузі медичного туризму, таких як будівництво нових медичних закладів чи розширення існуючих.

6. Надання фінансової підтримки малим та середнім підприємствам, що діють у сфері медичного туризму, через надання субсидій, грантів або кредитів.

7. Фінансування маркетингових кампаній та просування медичного туризму на міжнародному ринку з метою привертання уваги медичних туристів.

Ці фінансові інструменти можуть стати важливою складовою ефективною стратегією підтримки та розвитку медичного туризму в Україні. Вони допоможуть залучити інвестиції, підтримати інфраструктуру та підвищити конкурентоспроможність країни як медичного туристичного напрямку.

3.3 Розробка стратегії розвитку медичного туризму та маркетингові заходи для його просування

Розробка національної стратегії розвитку медичного туризму є ключовим кроком для створення сприятливого середовища та досягнення успіху в цій галузі. Етапи, які можуть бути включені до процесу розробки такої стратегії:

1. Проведення комплексного аналізу медичного туризму в Україні, включаючи оцінку поточного стану, ідентифікацію сильних та слабких сторін, а також визначення можливостей та загроз.

2. Встановлення конкретних цілей та завдань, які потрібно досягти для розвитку медичного туризму в Україні, з урахуванням національних стратегічних пріоритетів.

3. Розробка стратегії, яка включатиме в себе конкретні заходи та ініціативи для досягнення поставлених цілей, такі як поліпшення якості медичних послуг, просування України як медичного туристичного напрямку, створення сприятливого правового та інфраструктурного середовища, та інше.

4. Взаємодія з усіма зацікавленими сторонами, включаючи урядові органи, медичні заклади, туристичні агентства, громадські організації та інші зацікавлені сторони, для спільної розробки та впровадження стратегії.

5. Встановлення системи моніторингу та оцінки ефективності стратегії, що дозволить вчасно виявляти проблеми та коригувати заходи для досягнення успіху.

6. Презентація та публічне обговорення стратегії зі всіма зацікавленими сторонами, а також впровадження конкретних заходів та ініціатив з метою досягнення поставлених цілей [35].

Розробка національної стратегії розвитку медичного туризму в Україні допоможе створити чіткий план дій та спрямувати зусилля на досягнення спільних цілей, що сприятиме розвитку цієї перспективної галузі.

Маркетингові заходи відіграють важливу роль у просуванні медичного туризму і привабленні медичних туристів до країни. Стратегії та заходи, які можна використовувати для маркетингу медичного туризму:

1. Ідентифікація цільової аудиторії, такої як люди, які шукають високоякісні медичні послуги за доступними цінами, люди, які шукають спеціалізовані медичні процедури, або люди, які шукають поєднання медичного лікування з відпочинком.

2. Розробка сильного бренду медичного туризму для України, який буде асоціюватися з високою якістю медичних послуг, передовими технологіями та дбайливим підходом до пацієнтів.

3. Використання цифрових каналів комунікації, таких як веб-сайти, соціальні медіа, електронні розсилки та пошукова оптимізація, для просування медичного туризму та привертання уваги потенційних медичних туристів.

4. Участь у міжнародних медичних конференціях та виставках, де можна презентувати медичні послуги та привертати увагу міжнародних партнерів та клієнтів.

5. Укладання партнерських угод з туристичними агентствами для створення пакетних пропозицій медичного туризму, включаючи медичні послуги та проживання.

6. Створення високоякісного веб-контенту, такого як блоги, відео та інфографіка, що демонструє переваги медичного туризму в Україні та розповідає історії успіху пацієнтів.

7. Проведення рекламних кампаній в міжнародних медичних виданнях та інших спеціалізованих виданнях для привертання уваги медичних туристів.

8. Створення цікавого та корисного контенту, який демонструє експертність медичних закладів та привертає увагу потенційних пацієнтів.

Ці стратегії та заходи допоможуть ефективно просувати медичний туризм в Україні та залучати увагу медичних туристів з усього світу [41].

На основі дослідження найпопулярніших медичних послуг можна розробити унікальний туристичний VIP-продукт з медичним обслуговуванням під назвою «Здорові очі в Одесі». Цей тур включатиме важливий аспект медицини – офтальмологію. Особливістю цього туру є можливість для туриста, який має проблеми із зором або очні захворювання, вилікувати їх під час відпочинку. Запропонований тур призначений для двох осіб: пацієнта, який отримає медичне обслуговування, та його супроводжуючого, яким може бути член сім'ї. Передбачається, що пацієнт заздалегідь перевірів зір у місцевого лікаря та отримав рекомендації щодо лазерної корекції зору. Цей тур розроблено з метою відпочинку, знайомства з містом Одеса, а також проведення лазерної корекції зору.

Назва медичного VIP-туру: «Здорові очі в Одесі».

Вид маршруту: наземне перевезення.

Кількість туристів у групі: двоє.

Тип туру за сезоном: цілорічний.

Тривалість подорожі: дев'ять днів/сім ночей.

День 1

Прибуття туристів до залізничного вокзалу міста Ужгород, відправлення потягу «Ужгород — Одеса-Головна». Шлях від м.Ужгород до м.Одеси займає 18 годин 49 хвилини (рис.3.1).

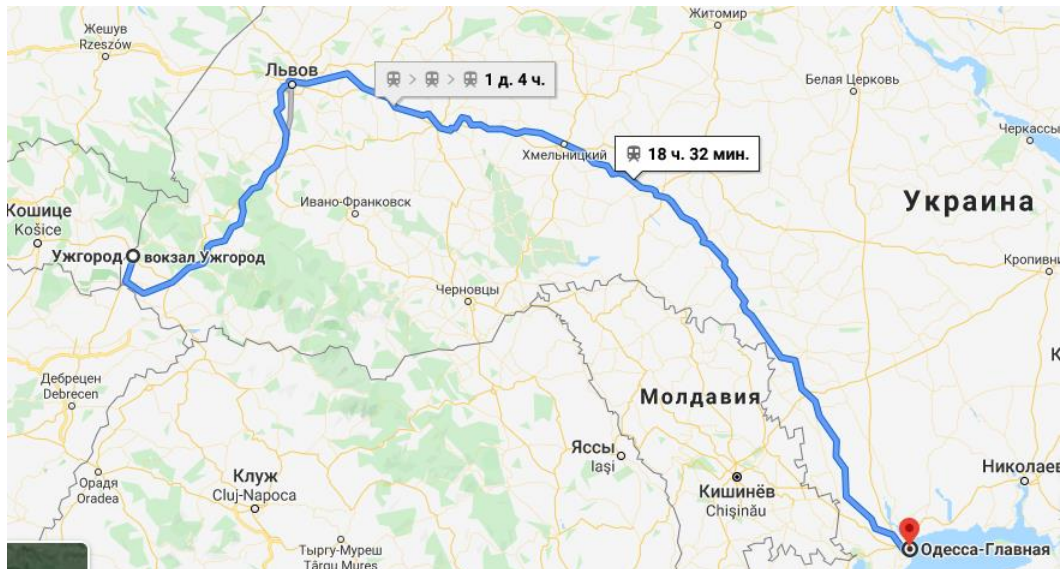

Рис.3.1. Маршрут потягу «Ужгород — Одеса-Головна»

День 2

12:55 – прибуття до залізничного вокзалу м.Одеса.

13:20 – трансфер до готелю «Отрада», який знаходиться за адресою вул. Затишна, 11, що неподалік від клініки, де буде проходити лікування (рис.3.2). Поселення в номер. Для туристів заброньовано один двомісний номер зі сніданками.

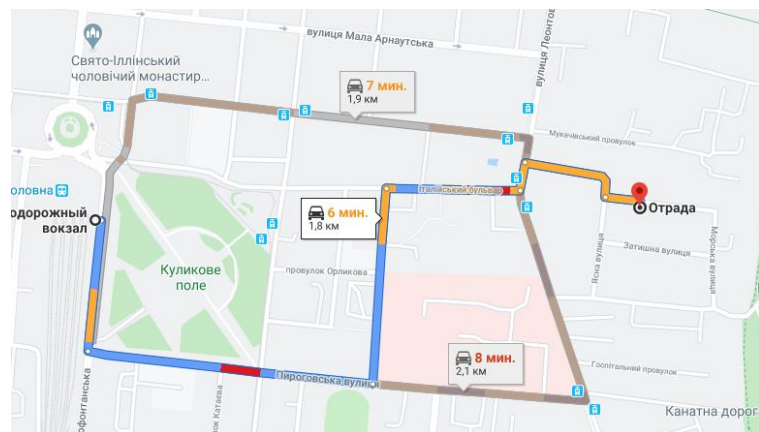

Рис.3.2. Маршрут Залізничний вокзал – готель «Отрада»

15:30 – відправлення до Центру лазерної корекції зору «Тарус».
(рис.3.3).

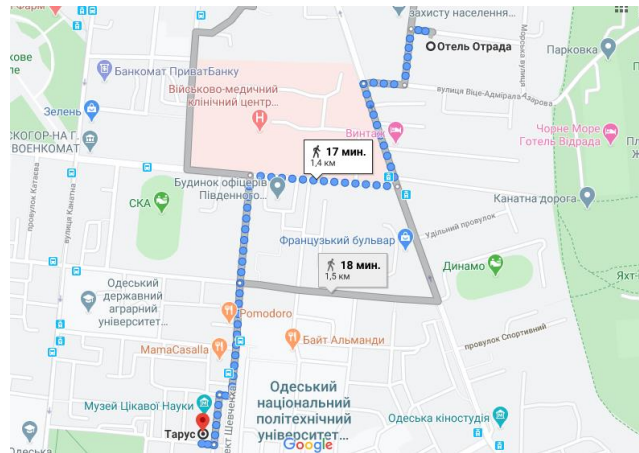

Рис.3.3. Маршрут готель «Отрада» – Центр лазерної корекції зору «Тарус»

16:00 – первинна комплексна діагностика зору, придбання препаратів.
Повернення до готелю «Отрада» (рис.3.4). Вільний час.

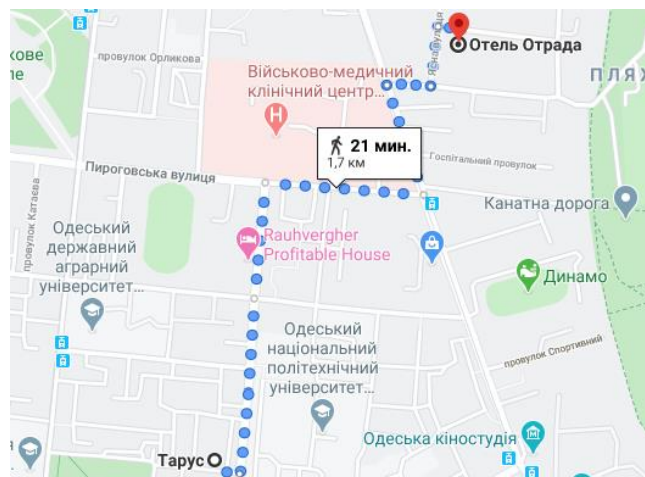

Рис.3.4. Маршрут Центр лазерної корекції зору «Тарус» –готель «Отрада»

День 3

8:00-9:00 – сніданок.

10:00-13:00 – відпочинок на пляжі Отрада та/або вільний час.

14:00-16:00 – обід в ресторані готелю «Отрада». Прогулянка до місця зустрічі з гідом задля екскурсії (рис. 3.5).

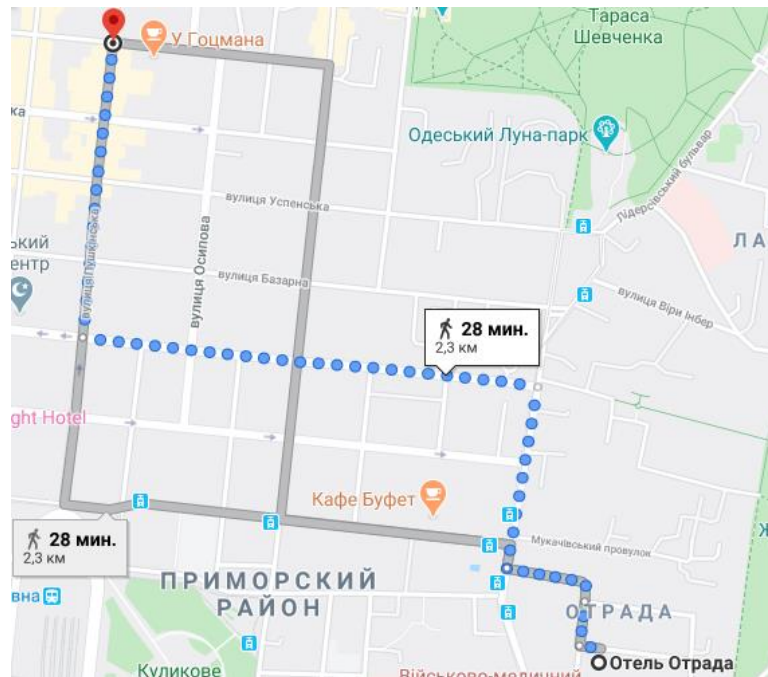

Рис.3.5. Маршрут готель «Отрада» – вулиця Пушкінська

16:00-19:00 – оглядова екскурсія міста під назвою «Ах, Одеса».

19:00-21:00 – вільний час, вечеря в закладі у центрі міста (ресторан «Цезарь», кафе «Компот», гриль-бар «Брати Гриль» або інші).

21:00 – трансфер до готелю «Отрада» (рис.3.6).

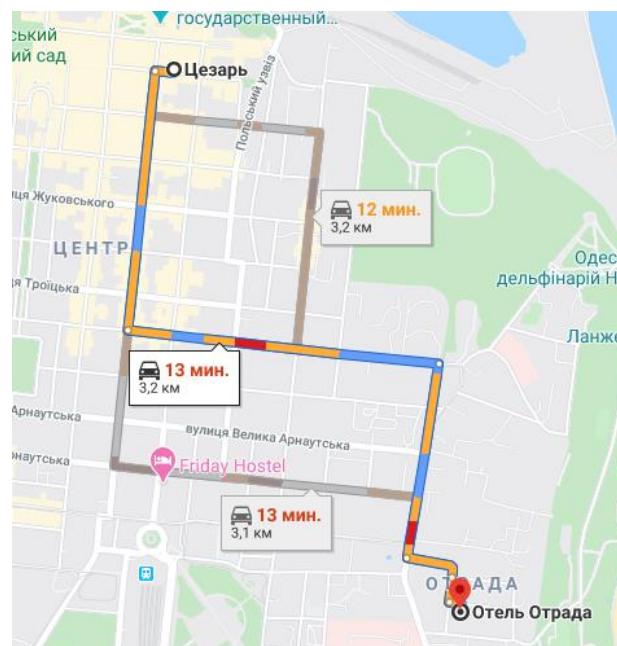

Рис.3.6. Маршрут трансфером з центра міста до готелю «Отрада»

День 4

8:00-9:00 – сніданок.

10:30 – факультативно косметологічна процедура у Центрі естетичної косметології «Комплімент» (на вибір: догляд за обличчям або масаж обличчя з маскою ліфтінг).

12:30-14:00 – обід в ресторані італійської кухні «Pomodoro».

14:00-15:00 – прогулянка або трансфер до Аркадії (рис.3.7).

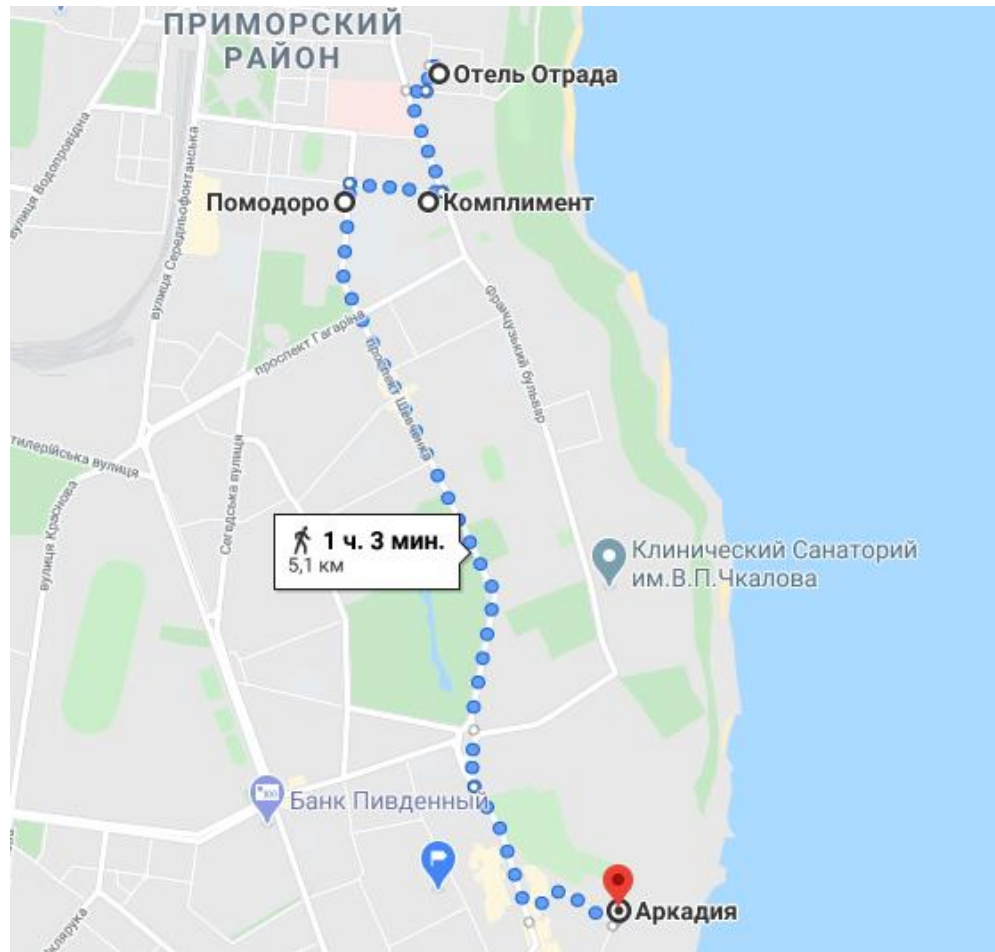

Рис.3.7. Маршрут готель «Отрада» – Центр естетичної косметології «Комплімент» – ресторан італійської кухні «Pomodoro» – Аркадія

15:00-18:00 – автобусно-пішохідна екскурсія «Кримінальна Одеса».

18:00-19:00 – вільний час.

19:00-20:00 – вечеря в атмосферному кафе «У Гоцмана». Вільний час.

21:30 – повернення до готелю «Отрада» пішки або трансфером (рис.3.8).

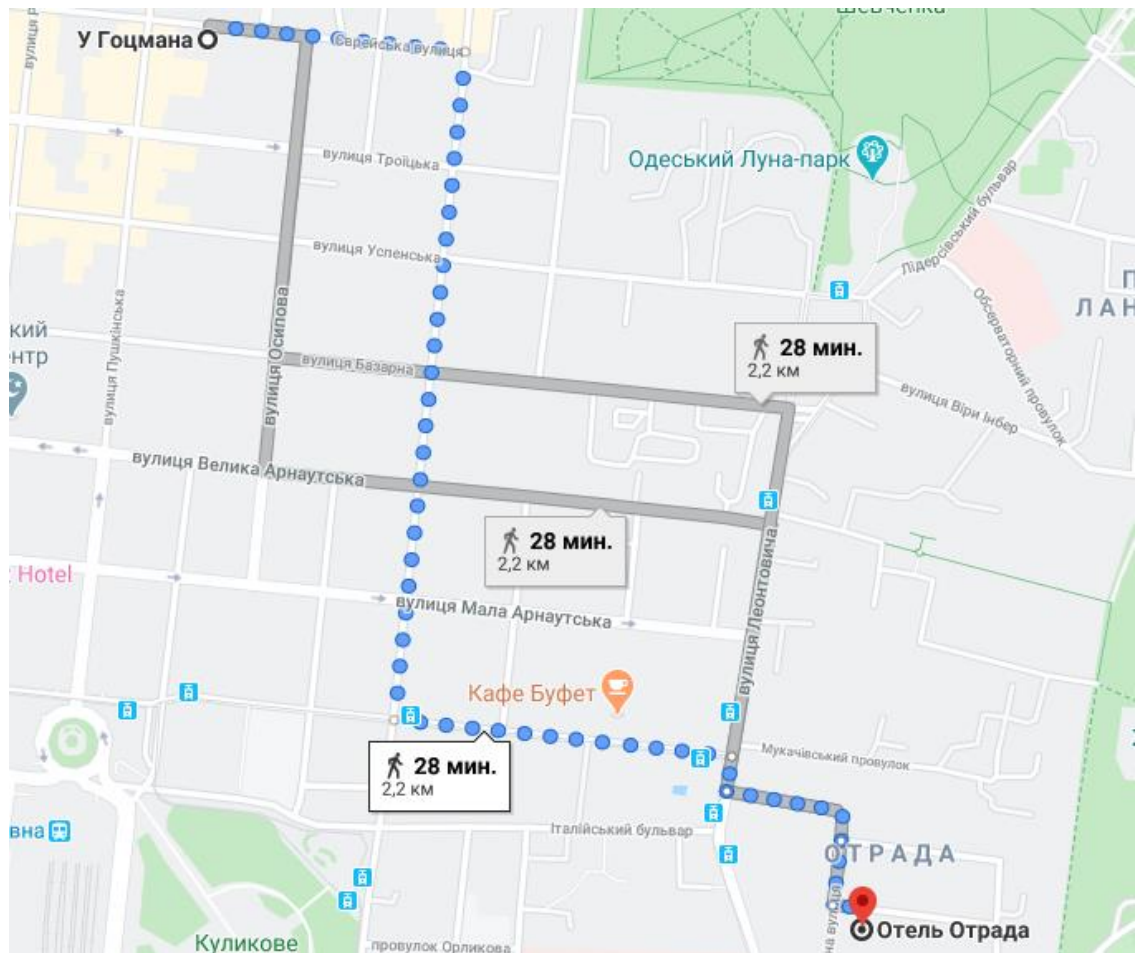

Рис. 3.8. Маршрут кафе «У Гоцмана» – готель «Отрада»

День 5

8:00-9:00 – сніданок.

10:00-13:00 – відпочинок на пляжі Отрада та/або вільний час.

14:00-15:00 – обід в ресторані готелю «Отрада».

15:00-15:30 – прогулянка до Одеського дельфінарію «Немо».

15:30-16:10 – відвідування Океанаріуму.

16:20-17:05 – програма «Знайомство с дельфінами».

18:00-18:50 – відвідування шоу «Єдина планета».

19:00-21:00 – вечеря в одному з ресторанів на пляжі Ланжерон (ресторан «Terrace. Sea View», ресторан «MAMAN на морі. Одеська Кухня»). Вільний час.

21:30 – повернення до готелю «Отрада» пішки або трансфером (рис.3.9).

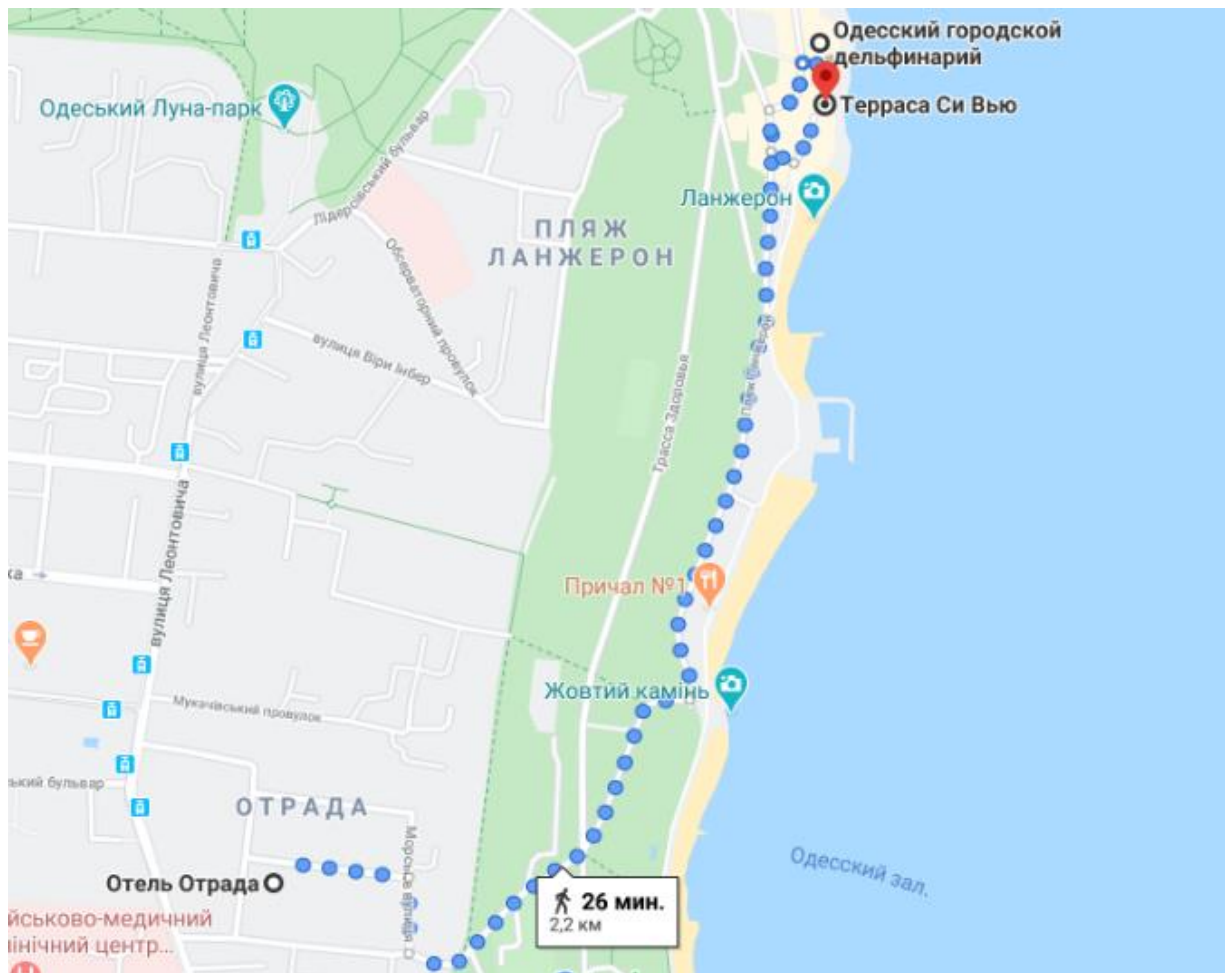

Рис.3.9. Маршрут готель «Отрада» – Одеський дельфінарій «Немо» – ресторан «Terrace. Sea View» – готель «Отрада»

День 6

8:00-9:00 – сніданок.

10:00-12:30 – прогулянка трасою здоров'я. Трансфер до центру міста.

12:30-14:00 – обід в одному з закладів в центрі міста. Прогулянка до оперного театру.

14:00-15:00 – екскурсія в Одеському національному академічному театрі опери та балету. Вільний час.

18:30-21:10 – відвідування балету чи опери в Одеському національному академічному театрі опери та балету.

21:20-22:00 – вечеря в одному з закладів в центрі міста.

22:00 – трансфер до готелю «Отрада» (рис.3.10).

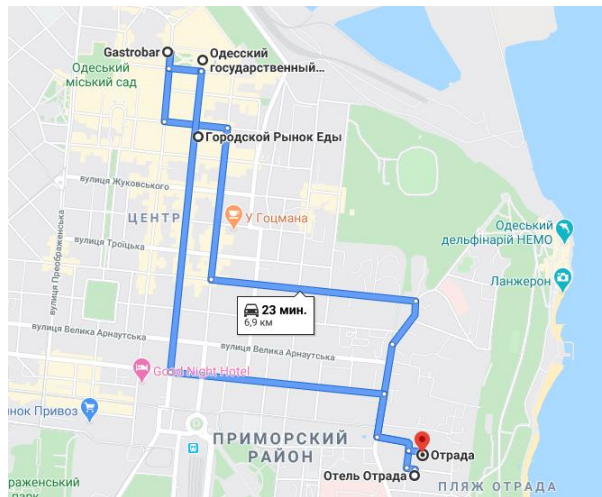

Рис.3.10. Маршрут готель «Отрада» – Одеський національний академічний театр опери та балету – Міський ринок їжі – готель «Отрада»

День 7

8:00-9:00 – сніданок.

9:00-12:00 – відпочинок на пляжі Отрада та/або вільний час.

12:00-14:00 – вільний час. Трансфер до місця зустрічі з гідом за адресою Соборна площа.

14:00-16:00 – гастрономічна екскурсія «Смачна Одеса».

16:00-18:00 – вільний час.

18:00-19:30 – факультативно спа-комплекс «Японське точкове оздоровлення» в спа-салоні «Балі». Трансфер до готелю «Отрада» (рис.3.11).

20:00 – вечеря в ресторані «Отрада».

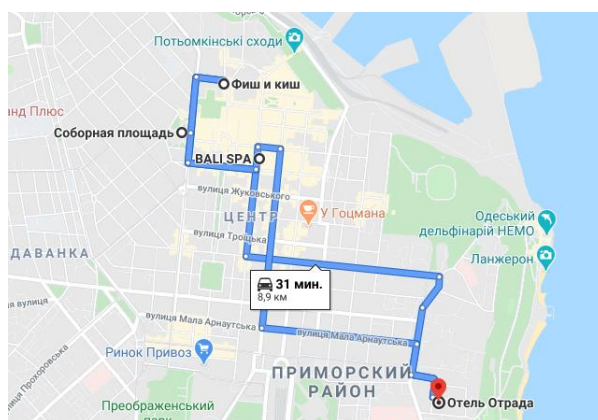

Рис.3.11. Маршрут готель «Отрада» – Соборна площа – спа-салон «Балі» – готель «Отрада»

День 8

8:00-9:00 – сніданок.

9:00-10:30 – відправлення пішки або трансфером до Центру лазерної корекції зору «Тарус».

11:00-13:00 – отримання передопераційного пакету послуг «Лазерна корекція зору», отримання препаратів. За необхідності проводиться повторна комплексна діагностика зору.

13:00-13:30 – лекція про майбутню операцію.

14:00-15:00 – обід у закладі сімейної кухні «MamaCasalla».

15:00-17:00 – повернення до Центра «Тарус». Підготовка до операції. Операція. Відпочинок. Огляд лікарем. Отримання препаратів.

17:00 – трансфер до готелю «Отрада» (рис.3.12).

19:00 – вечеря в ресторані «Отрада». Відпочинок.

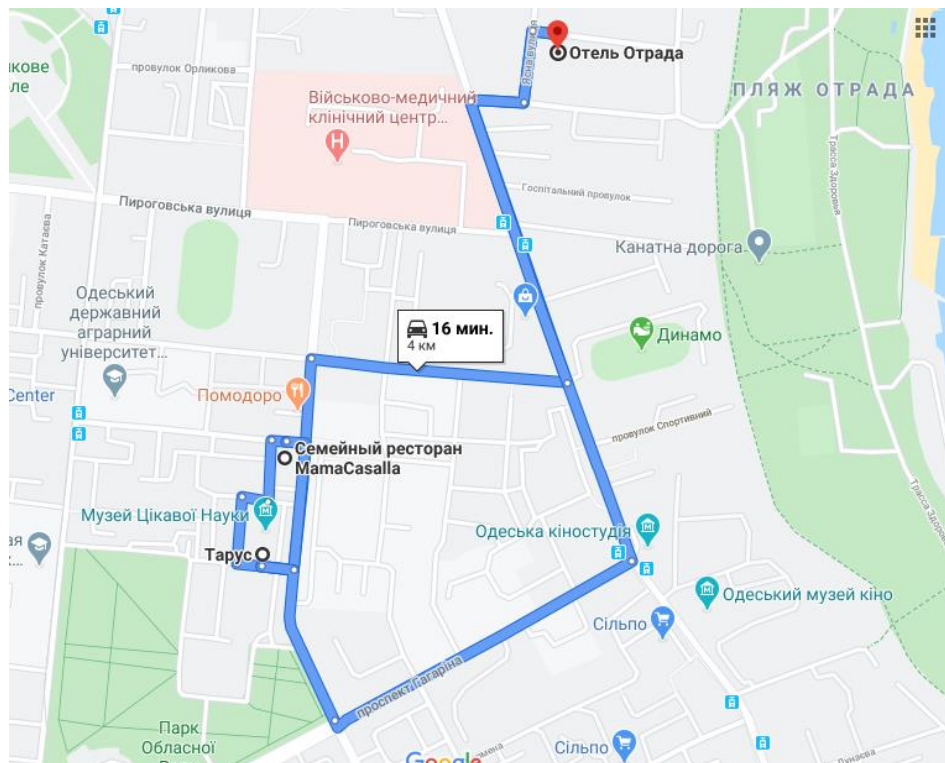

Рис.3.12. Маршрут готель «Отрада» – Центр лазерної корекції зору «Тарус» – Сімейний ресторан «MamaCasalla» – Центр лазерної корекції зору – готель «Отрада»

День 9

8:00-9:30 – сніданок.

9:30-10:00 – трансфер до Центру лазерної корекції зору «Тарус».

10:00-11:30 – післяопераційний огляд і консультація провідного лікаря-ретинолога. Отримання подальших рекомендацій та препаратів.

14:00 - трансфер до залізничного вокзалу (рис.3.13).

14:45 – відправлення потягу «Одеса-Головна – Ужгород».

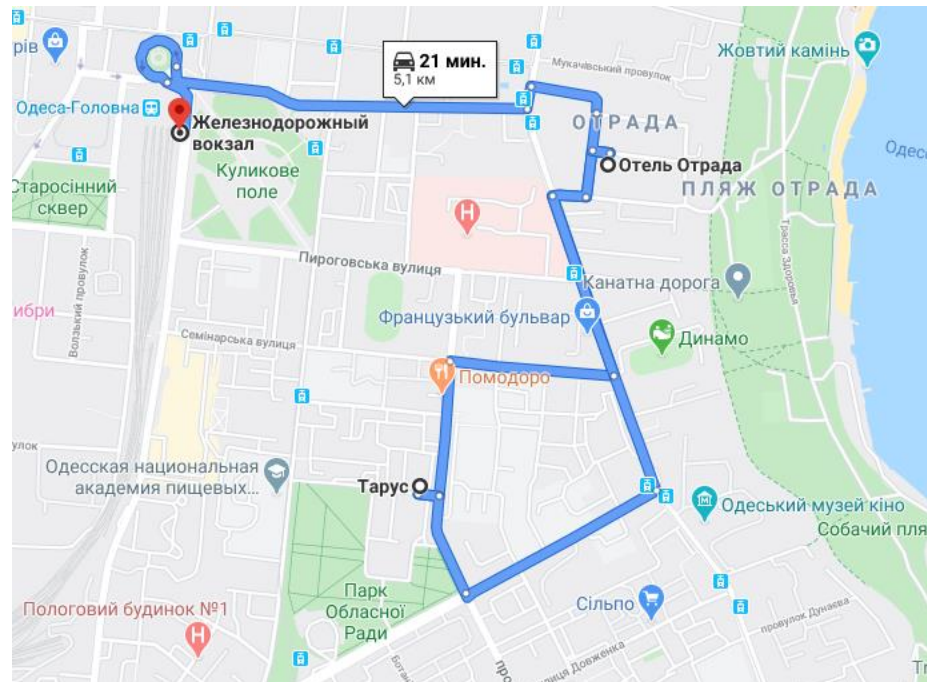

Рис.3.13. Маршрут готель «Отрада» – Центр лазерної корекції зору «Тарус» – готель «Отрада» – залізничний вокзал

Перший день туристів, включає в себе переїзд з м.Ужгород до м.Одеса.

Проживання в готелі «Отрада» в номері «Покращений стандарт у мансарді» коштуватиме 29 800 грн за 7 ночей для двох осіб, включаючи сніданки. Звичайна вартість цього номера за добу становить 4 000 грн, але готель надає знижку за тривале перебування. Додатково стягується плата за пізнє виселення (після 12:00), що складає 50% від вартості однієї доби – 2 000 грн.

Другий день розпочинається у туристів ще в дорозі, але потім відвідають Центр лазерної корекції зору «Тарус» в місті Одеса, який є одним із провідних

медичних закладів, що спеціалізуються на офтальмології. В цьому центрі пропонують широкий спектр послуг з діагностики та лікування зорових порушень, включаючи лазерну корекцію зору. Пацієнти можуть скористатися сучасним обладнанням та висококваліфікованими фахівцями, які застосовують передові методики для забезпечення найкращих результатів.

Турист-пацієнт відвідає клініку для первинної комплексної діагностики зору, яка займає приблизно півтори години. Тривалість діагностики залежить від індивідуальної швидкості розширення зіниць для огляду очного дна. Вартість діагностики становить 700 грн. Потім відбудеться консультація у головного лікаря Центру, вартість якої 600 грн. Після обстежень і консультації пацієнт отримує краплі, які потрібно використовувати протягом 5 днів перед операцією. Вартість препаратів не включена у вартість туру і відноситься до особистих витрат, оскільки краплі підбираються індивідуально.

У цьому турі передбачено відвідування пляжу «Отрада», медичний VIP тур «Здорові очі в Одесі» може пропонуватися туристам цілорічно, тому відпочинок на пляжі може бути замінено вільним часом або прогулянкою по набережній. Отже, на третій день з 10:00 до 13:00 туристам пропонується відпочинок на пляжі «Отрада». Можна дістатися пішки, але готель надає безкоштовний трансфер до пляжу. Якщо турист-пацієнт планує купатися, йому слід мати з собою окуляри для плавання та сонцезахисні окуляри, щоб уникнути подразнення очей. О 14:00 заплановано обід у ресторані готелю «Отрада», який оплачується додатково. Після обіду туристи вирушають пішки до місця зустрічі з гідом на вулиці Пушкінській. О 16:00 розпочнеться оглядова екскурсія містом під назвою «Ах, Одеса», яка триватиме три години. Вартість індивідуальної екскурсії становить 300 грн на одного, 600 грн на двох.

Четвертий день для туристів починається зі сніданку о 8:00 в ресторані готелю «Отрада». О 10:30 пропонується відвідати Центр естетичної косметології «Комплімент», розташований неподалік від готелю, для отримання догляду за обличчям або масажу обличчя з ліфтинг-маскою. Ця

послуга є факультативною, оскільки не всі туристи можуть захотіти відвідати косметолога. Тому при бронюванні туру туристичний агент може додати або видалити цю послугу за бажанням туристів.

Центр естетичної косметології «Комплімент» розташований у місті Одеса і є провідним закладом, що спеціалізується на широкому спектрі косметологічних послуг. Центр пропонує передові методики та інноваційні підходи в галузі естетичної медицини, зосереджуючи увагу на індивідуальних потребах кожного пацієнта.

Основні послуги центру включають:

Лазерна косметологія – це використання сучасних лазерних технологій для видалення небажаного волосся, лікування акне, корекції рубців та омолодження шкіри.

Ін'єкційні методики – це професійне введення ботоксу, гіалуронової кислоти та інших препаратів для корекції зморшок, контурної пластики обличчя та збільшення губ.

Догляд за обличчям і тілом – це різноманітні програми по догляду за шкірою, включаючи чистку обличчя, пілінги, масажі та обгортання.

Апаративна косметологія – це використання спеціалізованих апаратів для підтяжки шкіри, ліфтингу та зменшення целюліту.

Естетична дерматологія – це лікування дерматологічних проблем, таких як пігментація, судинні зірочки та інші дефекти шкіри.

Центр «Комплімент» обладнаний найсучаснішою технікою та апаратурою, що дозволяє проводити процедури з максимальною безпекою та ефективністю. Висококваліфіковані фахівці центру мають великий досвід роботи і постійно вдосконалюють свої знання, беручи участь у міжнародних конференціях та тренінгах.

Важливим аспектом діяльності центру є індивідуальний підхід до кожного пацієнта. Перед початком процедур проводиться детальна консультація, під час якої лікарі враховують всі побажання клієнта та його

медичні показники. Завдяки цьому кожен пацієнт отримує персоналізований план лікування, який забезпечує оптимальні результати.

Центр естетичної косметології «Комплімент» став популярним місцем не тільки серед місцевих жителів, але й серед медичних туристів, які цінують високий рівень сервісу, професіоналізм персоналу та доступні ціни.

Далі туристи прямують до Аркадії, де збиратиметься група інших туристів для автобусно-пішохідної екскурсії «Кримінальна Одеса». Екскурсія розпочнеться о 15:00 і триватиме дві з половиною-три години.

П'ятий день розпочинається традиційно зі сніданку о 8:00. З 10:00 до 13:00 туристи мають можливість насолодитися відпочинком на пляжі Отрада або прогулятися по набережній, враховуючи сезонність. О 14:00 запланований обід в ресторані "Отрада".

Після обіду туристи відправляються до Одеського дельфінарію "Немо" о 15:00, заплановано відвідання Океанаріуму. Цей день по праву можна назвати «морським», адже цілий день туристи проведуть в компанії жителів моря. Далі туристів очікує індивідуальна програма «Знайомство з дельфінами», відвідають знамените шоу «Єдина планета».

Шостий день медичного VIP туру «Здорові очі в Одесі» починається зі сніданку в готелі о 8:00 і прогулянкою туристами, популярною серед одеситів та гостей, Трасою здоров'я. Після обіду туристи відправляються до Одеського національного академічного театру опери та балету, де відбудеться екскурсія та буде можливість відвідати живу виставу.

Останній передопераційний день починається зі сніданку о 8:00. З 10:00 до 13:0 туристи можуть відпочити на пляжі Отрада, або прогуляться по набережній, в залежності від сезону. Туристи відправляться на пішу прогулянку по історичній частині м.Одеса. Їх буде супроводжувати гід, який провів тут все життя і знає кожен дворик. Гастрономічна екскурсія «Смачна Одеса» розпочнеться біля Соборної площі, де гостям розкажуть про історію міста. Вони прогуляються вулицями Дерibasівською, Гаванною, Маяковського і Грецької. Також клієнти відвідають три заклади на розсуд гіда.

Це можуть бути такі кафе і ресторани: «Устрична», «Фіш і Кіш», «Гамбрінус», «Щастя», «Гоголь-Моголь», Old Oak або інші. В них туристи продегустують місцеві страви та напої.

Далі у туристів буде вільний час протягом двох годин, а потім їм факультативно пропонується отримати спа-комплекс «Японське точкове оздоровлення» в спа-салоні «Балі». В комплекс входить японський точковий масаж під назвою шиацу (60 хвилин), балійська традиційна рефлексологія (30 хвилин), традиційне чаювання (30 хвилин). Дана процедура сприятиме зняття стресу перед важливим днем корекції зору. Тривалість спа-процедури півтори години.

Восьмий день медичного VIP туру «Здорові очі в Одесі» – день операції починається зі сніданку о 8:00. Турист-пацієнт обов'язково повинен утриматись від користування косметикою, парфумів, взяти з собою сонцезахисні окуляри, які знадобляться після операції. Об 11:00 очікує передопераційний пакет «Лазерна корекція зору», що включає кератотопографія, формування розрахунку програми лазерної корекції, передопераційна консультація. Пацієнту виписують краплі для очей, які потрібно приймати. Препарати оплачується туристом додатково. Також може знадобитись повторна комплексна діагностика зору. Після всіх перевірок відбудеться лекція про майбутню операцію.

Далі пацієнту дають час на відпочинок і обід, адже він повинен бути ситим. В період з 15:00 до 17:00 відбудеться підготовка до лазерної корекції зору. Після чого пройде персоналізована лазерна корекція зору по аналогу методу Super Lasik (Wavelight CustomQ) на основі даних аберрометричного аналізу при короткозорості, далекозорості, астигматизмі.

Сама процедура корекції зору займає не більше 20 хвилин. Після чого пацієнту пропонується відпочити с закритими очима і через деякий час його огляне лікар та дасть рекомендації по препаратам, які пацієнт оплачує додатково. Приблизно о 17:00 туристи повертаються до готелю «Отрада» трансфером. Відпочинок.

Останній дев'ятий день в м.Одеса для туристів розпочинається о 8:00 зі сніданку і трансферу до Центру лазерної корекції зору «Тарус». О 10:00 відбудеться огляд та консультація провідного лікаря-ретинолога. Турист-пацієнт отримає подальші рекомендації для збереження результату корекції зору. Якщо все пройшло без ускладнень, пацієнт має відновлений зір вже на наступний день після операції. Через три тижні повинен бути повторний огляд, який пацієнт може отримати за місцем проживання.

Після лазерної корекції зору є деякі обмеження: вмивання очей засобами по догляду за шкірою, використання косметики для очей, відвідування бань, саун або басейнів, тривала робота за комп'ютером або читання, підняття тягарів більше 10 кг, використання очних крапель (окрім рекомендацій лікаря) та інші.

З 12:00 до 14:00 туристи мають вільний час, який вони можуть провести в готелі і підготуватись до відправлення додому. Виселення з готелю, трансфер до залізничного вокзалу.

Туристичне страхування впродовж всієї подорожі складає для туриста-пацієнта – 600 грн, для другого туриста – 120 грн.

Тепер перейдемо до підрахунку загальної вартості туру для двох туристів, один з яких – пацієнт:

1 636 грн (квитки на потяг) + 29 800 грн (проживання в готелі зі сніданками) + 2 000 грн (доплата за пізній виїзд з готелю) + 855 грн (трансфер) + 2 400 (екскурсії) + 4 860 (послуги Одеського дельфінарію «Немо») + 1 300 (квитки на виставу) + 59 050 (медичне обслуговування) + 720 грн (страхування) = 102 621 грн.

Вартість туру нетто без врахування факультативних послуг – 102 621 грн.

Факультативно: 1 200 грн (послуги косметолога) + 300 грн (екскурсія по одеським дворикам) + 2 390 грн (спа-процедури) = 3 890 грн.

Вартість факультативних послуг нетто – 3 890 грн.

Додамо вартість туру нетто без врахування факультативних послуг до вартості факультативних послуг нетто:

$$102\,621 \text{ грн} + 3\,890 \text{ грн} = 106\,511 \text{ грн.}$$

Загальна вартість туру нетто – 106 511 грн.

Додамо десять відсотків для отримання ціни брутто туру без факультативних послуг:

$$102\,621 \text{ грн} + 10\% = 112\,883 \text{ грн.}$$

Додамо десять відсотків для отримання ціни брутто факультативних послуг:

$$3\,890 + 10\% = 4\,279 \text{ грн.}$$

Вартість туру брутто без врахування факультативних послуг – 112883 грн. Вартість факультативних послуг брутто – 4 279 грн.

Прорахуємо суму ціни туру з факультативними послугами брутто

$$112883 \text{ грн} + 4\,279 \text{ грн} = 117162 \text{ грн.}$$

До вартості туру входить:

- наземне перевезення потягом в обидві сторони;
- трансфер згідно програми туру;
- проживання в готелі «Отрада»;
- сніданки;
- екскурсії;
- послуги Одеського дельфінарію «Немо»;
- квиток на виставу;
- медичне обслуговування в Центрі лазерної корекції зору «Тарус»;
- послуги страхування.

До вартості туру не входить:

- обіди;
- вечері;
- повторна комплексна діагностика зору «Тарус» (за необхідністю);
- медичні препарати;

- особисті витрати туристів.
- Факультативно:
- екскурсія «Одеські дворики»;
 - послуги косметолога;
 - спа-комплекс в салоні «Балі».

Отже, даний тур зможе буди доцільним для туристів, які зацікавлені в якісному відпочинку та отриманню професійного медичного обслуговування, а саме лазерної корекції зору. Даний тур неповторний, оскільки враховані всі тонкощі лікування і підібрана насичена програма відпочинку для туристів. За 9 днів в медичному VIP турі «Здорові очі в Одесі» турист-пацієнт з супроводжуючим зможуть познайомитись з м.Одеса.

Для просування туру треба налагодити зв'язок туроператора і клініки: повна інформація про даний тур повинна фігурувати, як на офіційного сайті Центру лазерної корекції зору «Тарус», так і на сайтах туроператора та турагенств, які займаються реалізацією даного туру.

Важливим елементом маркетингу медичного VIP туру «Здорові очі в Одесі» – є реклама, адже такий новий і незвичайний вид туризму важко впровадити без ефективної стратегії.

Найбільш ефективною рекламою в наш час – є реклама в Інтернеті та соціальних мережах, таких як «Facebook» та «Instagram».

Найефективніша реклама в соціальних мережах – публікація чи згадка про тур у популярних і знаменитих людей та таргетована реклама. Дані види реклами платні і задля заощадження коштів, пропонується долучити таких спеціалістів, як таргетологи і стратегічні менеджери.

Висновки до 3 розділу

Розвиток медичного туризму в Україні може бути спрямований на кілька перспективних напрямів, таких як розвиток медичної інфраструктури, вдосконалення кваліфікації медичного персоналу, рекламування унікальних лікувальних методів та процедур, а також створення інтегрованих медично-туристичних пакетів.

Україна може взяти на озброєння найкращі практики з розвинених країн у сфері медичного туризму, такі як створення маркетингових кампаній, розробка медичного законодавства, підвищення якості медичних послуг та забезпечення комфортного перебування для медичних туристів.

Створення комплексної стратегії розвитку медичного туризму, яка включатиме в себе маркетингові заходи для просування України як медичного туристичного напрямку, може сприяти залученню більшого потоку медичних туристів. Ці заходи можуть включати цифровий маркетинг, участь у міжнародних виставках та конференціях, рекламування у міжнародних медичних виданнях та співпрацю з міжнародними туристичними агентствами.

Запропоновано розробити тур в місто Одеса, який не буде залежати від сезонності, адже число туристів можна збільшити не тільки в літній період.

На основі досліджень найпопулярніших медичних послуг було створено власний туристичний VIP продукт з медичним обслуговуваннями під назвою «Здорові очі в Одесі». Він включає такий важливий аспект медицини, як офтальмологія. Розроблений медичний VIP тур «Здорові очі в Одесі» може буди доцільним для туристів, які зацікавлені в якісному відпочинку та отримання професійного медичного обслуговування, а саме лазерної корекції зору.

Виходячи з аналізу та прорахунку створеного авторського туру дано фінансово-економічне обґрунтування туристичного продукту. Було

розроблено розрахунок собівартості туру на 9 днів/7 ночей на двох туристів: пацієнта і супроводжуючого, а також розрахунок с прибутком туроператора.

Особливістю туру – є його унікальність. Впровадження медичного VIP туру «Здорові очі в Одесі» вплине на зростання інтересу туристів до міста та приверне увагу пацієнтів, яким надана лазерна корекція зору.

Проаналізувавши методи і стратегії просування даного туру, було визначено, що найефективнішим є: розробка рекламної стратегії, пряма розсилка інформації та робота з різними базами даних, інформування клієнтів турагенств і Центру лазерної корекції зору, розміщення туру на сайті туроператора, Центру та турагенств, які реалізують даний тур.

Впровадження світового досвіду у медичний туризм України може допомогти країні зайняти своє місце на світовому ринку медичного туризму та привернути більше медичних туристів, що сприятиме як розвитку галузі, так і підвищенню економічного розвитку країни.

ВИСНОВКИ

Поняття медичного туризму та історія його розвитку: Медичний туризм - це вид туризму, який включає подорожі людей за кордон з метою отримання медичних послуг, таких як лікування, діагностика, реабілітація або косметична процедури. Це явище має свої корені в історії, коли люди подорожували до спеціалізованих медичних закладів або курортів для поліпшення свого здоров'я. З часом медичний туризм став більш масовим і глобальним явищем, що спричинило появу спеціалізованих медичних туристичних агентств та медичних туристичних пакетів.

Основні види медичного туризму включають медичне лікування та хірургію, стоматологічний туризм, косметичну хірургію, медичну реабілітацію, а також медичний туризм для відпочинку та профілактики. Кожен з цих видів медичного туризму має свої особливості та специфіку, але спільною метою є покращення стану здоров'я або зовнішнього вигляду.

Світовий досвід розвитку медичного туризму свідчить про постійний зріст цього сектору туризму. Країни, такі як Індія, Таїланд, Малайзія, Сінгапур та Туреччина, стали провідними гравцями на ринку медичного туризму, приваблюючи мільйони медичних туристів щороку. Їх успіх полягає в високій якості медичних послуг, доступних цінах, розвиненій інфраструктурі та привітному сервісі.

Медичний туризм у світі продовжує зростати, залучаючи все більше пацієнтів з усього світу. Україна також виявляє потенціал для розвитку цього сектору, але наразі він є не настільки розвиненим порівняно з іншими країнами. Проте останні роки показують певні покращення в цьому напрямку, зокрема завдяки зростанню інтересу з боку іноземних пацієнтів до медичних послуг України.

Медичний туризм в Україні поступово розвивається, проте існують певні перешкоди, такі як недостатня реклама, відсутність стандартизованої

інформації про медичні заклади та процедури, а також потреба в підвищенні якості обслуговування. У світі ж ринок медичних послуг постійно зростає, приваблюючи якісні медичні заклади, інноваційні технології та кваліфікований персонал.

Порівняльна оцінка інфраструктури медичного туризму в Україні та світі вказує на ряд відмінностей та подібностей між ними. Україна, хоча й має значний потенціал у цій галузі, поки не досягла рівня розвиненості та якості послуг, які пропонують провідні країни світу. Україна відстає у впровадженні сучасних технологій та стандартів обслуговування, а також у маркетингових заходах для просування медичного туризму. Недоліки інфраструктури, відсутність стандартизації та недостатня кількість кваліфікованого персоналу - це лише деякі з проблем, з якими стикається Україна.

Основні проблеми та виклики медичного туризму в Україні включають:

- Недостатня реклама та маркетингова стратегія.
- Відсутність стандартизованої інформації про медичні заклади та процедури.
- Низька якість обслуговування та послуг у порівнянні зі світовими стандартами.
- Нестабільність політичної та економічної ситуації, яка впливає на довіру іноземних пацієнтів.

Щоб вирішити ці проблеми та виклики, Україні потрібно впроваджувати світовий досвід. Перспективні напрями розвитку медичного туризму включають розвиток інфраструктури, підвищення якості медичних послуг, покращення маркетингових стратегій та створення сприятливого середовища для інвестицій у цей сектор. Рекомендації щодо розвитку медичного туризму в Україні на основі закордонного досвіду полягають у впровадженні сучасних стандартів, створенні лояльної законодавчої та регуляторної бази, а також у співпраці з міжнародними партнерами та організаціями.

Запропоновано розробити тур в місто Одеса, який не буде залежати від сезонності, адже число туристів можна збільшити не тільки в літній період.

На основі досліджень найпопулярніших медичних послуг було створено власний туристичний VIP продукт з медичним обслуговуваннями під назвою «Здорові очі в Одесі». Він включає такий важливий аспект медицини, як офтальмологія. Розроблений медичний VIP тур «Здорові очі в Одесі» може бути доцільним для туристів, які зацікавлені в якісному відпочинку та отримання професійного медичного обслуговування, а саме лазерної корекції зору.

Виходячи з аналізу та прорахунку створеного авторського туру дано фінансово-економічне обґрунтування туристичного продукту. Було розроблено розрахунок собівартості туру на 9 днів/7 ночей на двох туристів: пацієнта і супроводжуючого, а також розрахунок с прибутком туроператора.

Особливістю туру – є його унікальність. Впровадження медичного VIP туру «Здорові очі в Одесі» вплине на зростання інтересу туристів до міста та приверне увагу пацієнтів, яким надана лазерна корекція зору.

Проаналізувавши методи і стратегії просування даного туру, було визначено, що найефективнішим є: розробка рекламної стратегії, пряма розсилка інформації та робота з різними базами даних, інформування клієнтів турагенств і Центру лазерної корекції зору, розміщення туру на сайті туроператора, Центру та турагенств, які реалізують даний тур.

Розробка стратегії розвитку медичного туризму та маркетингові заходи для його просування також є ключовими кроками для забезпечення успіху цього сектора в Україні. Ці заходи повинні бути спрямовані на підвищення свідомості про медичний туризм, створення позитивного іміджу країни серед іноземних пацієнтів та покращення якості послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мальська М.П. Медичний туризм: теорія і практика : навч. посіб. / М.П. Мальська, О. Ю. Бордун –К.: «Центр учбової літератури», 2018. – 128 с;
2. Левченко А. Рекламно-видавничий холдинг / А.Левченко// Дзеркало світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://mw.com.ua/?oid=2963>;
3. Бабкін А. Спеціальні види туризму / А. В. Бабкін. – Ростов -на-Дону: Фенікс, 2008. - 252 с.;
4. Гунченко О.О. Географія медичного туризму в країнах Європи/ О.О. Гунченко // Географія рекреації та туризму: теоретичні та прикладні питання. - 2014. - № 30.;
5. Онлайн-платформа для медичного туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://ru.health-tourism.com/medical-tourism/history/>;
6. Онлайн-енциклопедія туриста [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу:http://travel-wiki.ru/termi_rome.html/;
7. Малімон В.В. / Фактори розвитку регіонального ринку медичного туризму в розвинених країнах світу /В.В.Малімон, І.М. Вахович // Фінансовий простір: Міжнародний науково-практичний журнал. – Випуск № 3 (7). – Черкаси. – 2012. – С. 38–46;
8. Бордун О.Ю. Медичний туризм міста Львова: соціально-економічні можливості для розвитку / О.Ю. Бордун // Наука й економіка – Випуск № 1(41) – 2016;
9. Романів О./ Географія медичного туризму Європи / О. Романів // Часопис соціально-економічної географії: Міжрегіональний збірник наукових праць – Х.: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2010. – Випуск. 8(1). – С. 79-84;

10. Лепешина О. Про ринок в'їзного медичного туризму в Україні [Електронний ресурс] / О.Лепешина – Режим доступу до ресурсу: <https://medexpert.ua/ua/pro-nas>;

11. Офіційний сайт всеукраїнської медичної газети «Ваше здоров'я» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.vz.kiev.ua/#>;

12. Офіційний сайт Української Асоціації Медичного Туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://uamt.com.ua/>;

13. Економіка туризму: теорія та практика: підручник. / М.П. Мальська, М.Й. Рутинський, С.В. Білоус, Н.Л. Мандюк. - К.: Центр учбової літератури, 2014. - 544 с.;

14. Офіційний сайт Львівської міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://city-adm.lviv.ua/>;

15. Мультимедійна платформа іномовлення України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrinform.ua/>;

16. Електронний довідник по медичному туризму в м. Одеса 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://odessa-tourism.com/medguide/odessa-medguide.pdf>;

17. Красножон А. Медичний туризм: європейці масово привозять дітей до Одеси на дельфінотерапію / А.Красножон // Інформаційне агентство «Думская» – 20 вересня 2019 р.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://dumskaya.net/news/>;

18. Рішення Київської міської ради від 23 грудня 2016 року № 285-VII «Про затвердження Програми розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2017-2020 роки» // Державний архів м. Одеса;

19. Михайлюк О. Л. Перспективи розвитку медичного туризму в Одеському регіоні / О.Л. Михайлюк, Л.В. Сухіна // Економічні інновації. - 2016. - Вип. 62. - С. 408-416;

20. Лук'янов. В.О. Маркетинг туристичного бізнесу : навч. посібник / В.О. Лук'янов, Г.Б. Мунін ; Інститути економіки та управління. — 2-ге вид., перероб. і доп. — Київ : Кондор, 2012. — 336 с.;

21. Любіцева О.О. Методика розробки турів: Навчальний посібник / О.О. Любіцева – Київ: «Альтерпрес», 2003. – 104 с.

22. Дурович А.П. Організація туризму: Навчальний посібник / А.П. Дурович, Н.І. Кабушкин, Т.М. Сергіївна та інші - Мінськ: Нове знання, 2003. - 632 с.

23. Dobrianska N., Nikoliuk O., Lebedieva V. Organizational and economic measures of tourism development on the example of the Avangard United Territorial Community of Odessa region// Food Industry Economics. 2019. Vol.11, Issue 3. P. 88-96 <https://journals.onaft.edu.ua/index.php/fie/article/view/1466/1674> <https://doi.org/10.15673/fie.v11i3.1466>

24. Добрянська Н.А. Сучасний стан та перспективи розвитку морського круїзного туризму в Одеській області / Н. А. Добрянська, А. С. Володівшук, Р. А. Добрянський // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2019. – № 4 (10). – С. 50-56. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejoru/2019/No4/50.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.6483207

25. Dobrianska N.A. Functional directions of development of the system of investment attraction in the economy of the regions of Ukraine / N.A. Dobrianska, L.A. Torishnya, D.O. Pulcha // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2021. – № 1 (15). – С. 22-29. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejoru/2021/No1/22.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2021.3. DOI: 10.5281/zenodo.4885136.

26. Dobrianska N.A. Management of investment processes in Ukraine at the regional level: the state and problems of improvement / N. A. Dobrianska, L. A. Torishnya, D. O. Pulcha // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2021. – № 1 (53). – С. 44-49. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2021/No1/44.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.01.2021.12. DOI: 10.5281/zenodo.4885322.

27. Dobrianska N.A. Analysis of illegal migration and government policy to eliminate it / N. A. Dobrianska, A. A. Demyanyuk, V. O. Shvets // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2021. – № 2 (54). – С. 24-31. – Режим доступу

до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No2/24.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.02.2021.3. DOI: 10.5281/zenodo.5115796.

28. Dobrianska N.A. Global migration trends, its causes and consequences for the country in the context of globalization / N. A. Dobrianska, O. M. Halytskyi, A. V. Makodzeb // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2021. – № 3 (17). – С. 35-42. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/ejopu/2021/No3/35.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.03.2021.5. DOI: 10.5281/zenodo.5751056

29. Добрянська, Н., Саркісян, Г., Ніколюк, О., & Єланська, К. (2021). Аналіз міжнародного ринку готельних послуг: проблеми і тенденції розвитку. *Food Industry Economics*, 13(4). <https://doi.org/10.15673/fie.v13i4.2193>

30. Dobrianska N.A. International and state regulation of migration processes and development of their strategies and development of its strategy / N. A. Dobrianska, O. V. Nikoliuk, N. V. Pryliepina // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2021. – № 3 (55). – С. 29-40. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No3/29.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.03.2021.4. DOI: 10.5281/zenodo.6506189

31. Добрянська, Н., Саркісян, Г., Крупіца, І., & Бирка, К. (2022). Аналіз міжнародного ринку енотуристичних послуг. *Food Industry Economics*, 14(1). <https://doi.org/10.15673/fie.v14i1.2271>

32. Добрянська Н.А. Діджиталізація та смартизація як основні інструменти відновлення економіки підприємств / Н. А. Добрянська, Е. П. Янгулов // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2022. – № 1 (19). – С. 27-34. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/ejopu/2022/No1/27.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2022.3. DOI: 10.5281/zenodo.7217434.

33. Добрянська Н.А. Новітні теорії управління конкурентоспроможністю персоналу в умовах діджиталізації та COVID-19 / Н.А. Добрянська, Н.М. Фоміна // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. –

2022. – № 1 (59). – С. 5-13. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2022/No1/5.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.01.2022.1. DOI: 10.5281/zenodo.7226672.

34. Dobrianska N.A. Attraction of investments as a way of development of local self-government in Ukraine / N.A. Dobrianska, L.A. Torishnya, A.V. Stepanova // *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. – 2022. – № 5 (63). – С. 18-25. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2022/No5/18.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.05.2022.2. DOI: 10.5281/zenodo.7492909.

35. Добрянська Н.А. Принципи і методи якісного обслуговування туристів в дегустаційному бізнесі / Н.А. Добрянська, І.С. Калмикова // *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. – 2022. – № 4 (62). – С. 67-76. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2022/No4/67.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.04.2022.8. DOI: 10.5281/zenodo.7699093.

36. Добрянська Н. А., Лебедева В. В., Крупіца І. В., Черноусова С. С. Аналіз ресурсного забезпечення оздоровчо-лікувальних туристичних дестинацій для дітей в умовах нестабільної геополітичної ситуації. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Том 7. № 4. С. 134-139 http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/ujae_2022_r04_a19.pdf.

37. Dobrianska N.A., Lebedieva V.V., Krupitsa I.V., Dombrovska V.M. State regulation of medical and health facilities. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2022. Volume 7. № 3, pp. 197-205.

38. Добрянська Н. А., Саркісян Г. О., Крупіца І. В., Нікіфорова С. І. Шляхи збільшення екотуристичних послуг на міжнародному туристичному ринку. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 4. С. 215 – 220. <http://ujae.org.ua/shlyahy-zbilshennya-ekoturystychnyh-poslug-na-mizhnarodnomu-turystychnomu-ryнку/>

39. Dobrianska N.A. Innovation as a Tool for Making Management Decisions in the Tourism and Hospitality Industry Regarding Optimization and Modernization at the International Level / N.A. Dobrianska, S.S. Chernousova, L.R. Salenko //

Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2023. – № 4(26). – С. 14-21. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/ejopu/2023/No4/14.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.04.2023.2. DOI: 10.5281/zenodo.10370898.

40. Dobrianska N.A. Analysis of the Need for Regional Health and Treatment Tourist Destinations for Children / N.A. Dobrianska, S.S. Chernousova, L.R. Salenko // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2024. – № 1 (71). – С. 87-95. – Режим доступу: <https://economics.net.ua/files/archive/2024/No1/87.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.01.2024.11. DOI: 10.5281/zenodo.10982674

41. Шепелева О.В., Саркісян Г.О., Добрянська Н. А. Комплексний аналіз потенціалу ревіталізації об'єктів Дніпропетровської області для розвитку туризму / Географія та туризм. 2024. Вип. 73, С. 9-17 <https://doi.org/10.17721/2308-135X.2023.73.9-17>

42. Dobrianska N.A. Analysis of the Need for Regional Health and Treatment Tourist Destinations for Children / N.A. Dobrianska, S.S. Chernousova, L.R. Salenko // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2024. – № 1 (71). – С. 87-95. – Режим доступу: <https://economics.net.ua/files/archive/2024/No1/87.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.01.2024.11. DOI: 10.5281/zenodo.10982674.

43. Офіційний сайт Державного агентства розвитку туризму України (ДАРТ). URL: <https://www.tourism.gov.ua>.

44. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (UNWTO). URL: <https://www.unwto.org>.

45. Офіційний сайт порталу відкритих даних Світового банку (World Bank Open Data). URL: <https://data.worldbank.org>.

46. Офіційний сайт Всесвітньої ради з подорожей та туризму (WTTC). URL: <https://wttc.org>.

47. Офіційний сайт Державної прикордонної служби України. URL: <https://dpsu.gov.ua>.

48. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

49. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua>.
50. Офіційний сайт аналітичного порталу Слово і діло. URL: <https://www.slovoidilo.ua>.
51. Офіційний сайт медичної компанії «Into-Sana» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://odessa.into-sana.ua/>;
52. Офіційний сайт готелю «Отрада» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://hotel-otrada.com/>;
53. Офіційний сайт Центра лазерної корекції зору «Тарус» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.tarus.ua/>
54. Офіційний сайт туристичної компанії «Аккорд тур» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.accordtour.com/>
55. Офіційний сайт туристичної компанії «Compass Travel» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://apistravel.com.ua/>;
56. Офіційний сайт Одеського дельфінарію «Немо» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nemo.od.ua/>;
57. Офіційний сайт Одеського національного академічного театру опери і балету [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://opera.odessa.ua/>;
58. Офіційний сайт медичної компанії «Health Travel» туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://healthtravel.pro/>.

ДОДАТКИ

НАУКОВА ПРАЦЯ

В V МІЖНАРОДНОМУ КОНКУРСІ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВО-
ДОСЛІДНИХ РОБІТ З ЕКОНОМІКИ,
який відбувся 24 листопада 2023 року, організований Науково-
дослідним Центром «Прогрес» при Комратському державному університеті,
Республіка Молдова.

Презентація результатів наукових досліджень до КРБ

Міжнародна конференція «Україна: Спеціальний медичальний туризм та здоров'я»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ ТА ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ СВИТОВОГО ДОСВІДУ НА ТУРИСТИЧНИЙ РИНОК УКРАЇНИ

Висновки
Рекомендації
Україна, Київ
2023

Мета дослідження полягає в аналізі світового досвіду розвитку спеціального медичного туризму та здоров'я, а також в оцінці можливостей його впровадження на туристичний ринок України. Дослідження базується на аналізі наукових праць, статистичних даних та практичних кейсів. Результати дослідження свідчать про те, що спеціальний медичальний туризм є перспективним напрямком розвитку туристичного ринку України. Для успішного впровадження цього напрямку необхідно виконати ряд умов, зокрема: розробити спеціальні програми туризму, підвищити кваліфікацію фахівців, покращити інфраструктуру та забезпечити високу якість медичних послуг. Дослідження також виявило, що найбільш успішними країнами в цій сфері є Швейцарія, Італія та Іспанія.

Дослідження та пропозиції щодо розвитку спеціального медичного туризму

Медичальний туризм – це напрям туризму, що пов'язаний з наданням медичних послуг туристам. Він включає в себе лікування, діагностику, реабілітацію та інші медичні процедури. Медичальний туризм має велике значення для розвитку туристичного ринку України та підвищення її міжнародної привабливості.

Розрізняють наступні види медичного туризму:

- Лікувальний туризм
- Діагностичний туризм
- Реабілітаційний туризм
- Спортивний туризм
- Сенсорний туризм

Найбільш перспективним напрямом медичного туризму є лікувальний туризм. Він включає в себе лікування різних захворювань, зокрема онкологічних, серцево-судинних та інших. Лікувальний туризм має велике значення для розвитку туристичного ринку України та підвищення її міжнародної привабливості.

Алгоритм впровадження спеціального медичного туризму на туристичний ринок України

Цілі та завдання: розробити спеціальні програми туризму, підвищити кваліфікацію фахівців, покращити інфраструктуру та забезпечити високу якість медичних послуг.

Значение и роль рекреации в развитии туризма

Цели: Значение рекреации в развитии туризма и ее роль в развитии туризма, анализ роли рекреации в развитии туризма.

Задачи: Изучить роль рекреации в развитии туризма, анализ роли рекреации в развитии туризма.

Вопросы: Значение рекреации в развитии туризма, роль рекреации в развитии туризма.

Ключевые слова: рекреация, туризм, развитие туризма.

Цели рекреации в развитии туризма

Цели рекреации в развитии туризма: развитие туризма, развитие туризма.

Значение и роль рекреации в развитии туризма

Значение и роль рекреации в развитии туризма: развитие туризма, развитие туризма.

Значение и роль рекреации в развитии туризма

Значение и роль рекреации в развитии туризма: развитие туризма, развитие туризма.

Значение и роль рекреации в развитии туризма

Значение и роль рекреации в развитии туризма: развитие туризма, развитие туризма.

Значение и роль рекреации в развитии туризма

Значение и роль рекреации в развитии туризма: развитие туризма, развитие туризма.

Перевірка тексту на плагіат

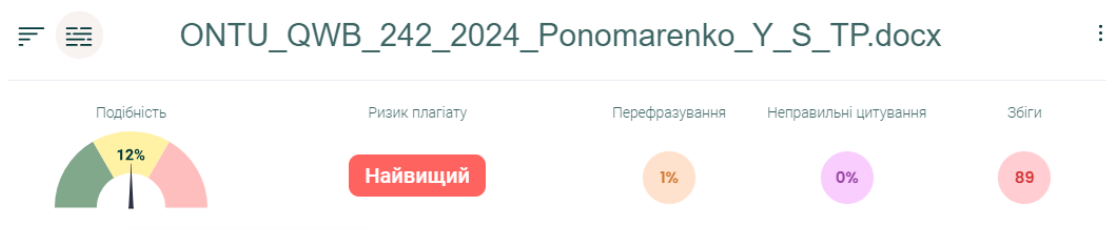
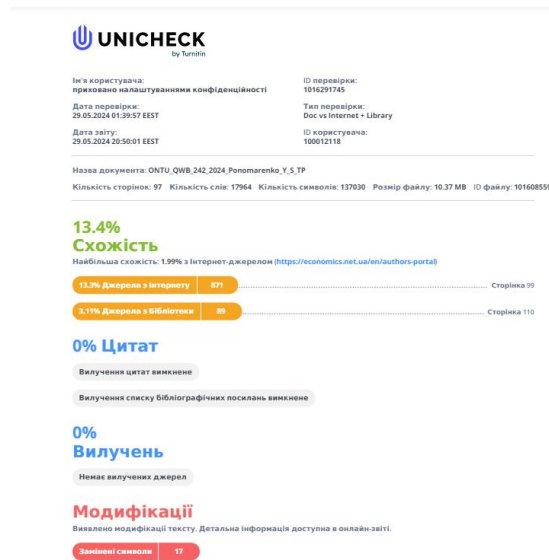
Кваліфікаційна робота бакалавра.

Тема: «Перспективи розвитку медичного туризму та шляхи впровадження світового досвіду на туристичний ринок України»

Засіб перевірки <https://my.plag.com.ua/>

Унікальність по фразам >50 %

Унікальність по словам >50 %

Здобувач-дипломник _____

Пономаренко Я.С.

Керівник роботи _____

Лебедева В.В.